

**Finansijski izvještaji
za godinu koja se završava
31. decembra 2020. godine
pripremljeni u skladu sa
MSFI i Izvještaj nezavisnog
revizora**

MF Banka a.d.

SADRŽAJ

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	1 – 4
Finansijski izvještaji:	
Izvještaj o dobitku i gubitku i ostalom ukupnom rezultatu	5
Izvještaj o finansijskom položaju	6
Izvještaj o promjenama u kapitalu	7
Izvještaj o novčanim tokovima	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9 – 78

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.granthornton.ba

Nadzornom odboru i akcionarima MF banke a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja akcionarskog društva MF Banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2020. godine, i izvještaj o dobitku i gubitku i ostalom ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum i napomena uz finansijske izvještaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2020. godine i njenu finansijsku uspješnost, te njene novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MrevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Banku u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeks), kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja Banke u Republici Srbkoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja od komitenata – očekivani kreditni gubici	Revizijski pristup
<p>Kao što je navedeno u napomeni 17 vrijednost datih kredita iskazana je u bruto iznosu od 385.868 hiljada BAM, odnosno neto vrijednosti u iznosu od 347.924 hiljade BAM i umanjenjem vrijednosti za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 37.944 hiljada BAM (napomena 11).</p> <p>Banka od 01. januara 2020. godine primjenjuje Metodologiju za izračunavanje ispravke vrijednosti za očekivane gubitke prema zahtjevima MSFI 9 i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu („Metodologija“) opisana u Napomeni 4.</p> <p>S obzirom da obračun umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima zahtjeva upotrebu složenih i kompleksnih modela i procjenu Uprave Banke, sam postupak utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen subjektivnoj procjeni Uprave Banke. Zbog kompleksnosti obračuna očekivanih kreditnih gubitaka i izloženosti subjektivnoj procjeni Uprave Banke, obračun umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja je odabran za ključno pitanje u reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine.</p>	<p>Na osnovu procjene rizika, testirali smo obračun očekivanih kreditnih gubitaka i primjenu Metodologije, kao i prepostavki koje su korištene za izradu metodologije.</p> <p>U okviru revizorskog tima, bio je uključen ekspert za ocjenu Metodologije koju Banka koristi i provjeru usaglašenosti iste sa zahtjevima MSFI 9 i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka</p> <p>Procijenili smo i testirali dizajn, implementaciju i operativnu efikasnost ključnih kontrola za identifikaciju izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika. Procijenili smo i testirali kriterijume za faze (Stage-ove) u koje se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja.</p> <p>Na bazi uzorka provjerili smo obračun koji je Banka izvršila za očekivane kreditne gubitke za kredite koji su obezvrijeđeni na grupnoj osnovi.</p> <p>Na bazi uzorka testirali smo pojedinačno značajne kreditne izloženosti kako bismo procijenili rezervisanja za očekivane kreditne gubitke gdje je vršena individualna ispravka vrijednosti. Provjerili smo kriterije koji su bili osnov za određivanje da li je obezvrijeđenje nastalo i da li su postojali uslovi za izračun na individualnoj osnovi. Na uzorku koji je testiran potvrdili smo kriterijume koje su bili osnov za individualnu ispravku vrijednosti, odnosno potvrdili smo da su promjene koje su nastale kod dužnika, adekvatno procijenjene.</p> <p>Na bazi uzorka provjerili smo kriterije za povećanje kreditnog rizika u vezi sa uticajem Covid -19.</p> <p>Razmatrali smo prepostavke uprave, uključujući procjene budućih novčanih tokova, procjenu vrijednosti pripadajućih kolaterala i procjene nadoknadivosti istih.</p> <p>Procijenili smo modele koji se koriste, razumnost prepostavki, te potpunost i tačnost podataka koje je Banka koristila za procjenu ispravki vrijednosti po kreditima koji imaju slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika.</p> <p>Na osnovu sprovedenih revizorskih procedura, a na bazi uzorka smatramo da je Banka izvršila adekvatno obračun očekivanih kreditnih gubitaka.</p>

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava Banke je odgovorna za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava Banke utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako menadžment ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomске odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenošći korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskem izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

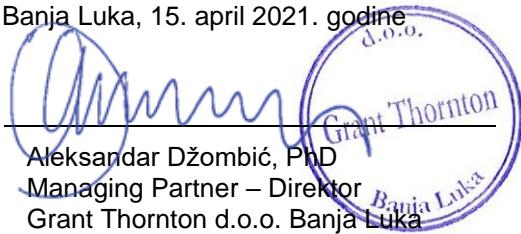
Mi komuniciramo sa Nadzornim odborom u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo Nadzornom odboru izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtijeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih Nadzornom odboru, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, Ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 15. april 2021. godine

Aleksandar Džombić, PhD
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

**IZVJEŠTAJ O DOBITKU I GUBITKU I OSTALOM UKUPNOM REZULTATU
Za godinu koja se završava 31. decembar 2020.
(U hiljadama BAM)**

<u>Napomena</u>	<u>Godina koja se završava 31. decembar 2020.</u>	<u>Godina koja se završava 31. decembar 2019.</u>
Prihodi po osnovu kamata	5	31.066
Rashodi po osnovu kamata	6	(7.986)
Neto prihod po osnovu kamata	25.872	23.080
Prihodi po osnovu naknada i provizija	7	6.229
Rashodi po osnovu naknada i provizija	8	(1.558)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	5.277	4.671
Ostali prihodi poslovanja	9	2.629
Ostali rashodi poslovanja	10	(15.685)
Kursne razlike, neto		(13)
Umanjenje vrijednosti i rezervisanja	11	30
Dobitak iz poslovanja prije oporezivanja	(11.816)	(6.597)
Porez na dobit	12	(892)
Neto dobitak tekuće godine	5.208	7.157
Ostali ukupni rezultat	102	502
Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz OSD	102	502
Ukupan rezultat za obračunski period	4.418	6.457
Zarada po akciji:		
- Obična zarada po akciji (u BAM)	25	8,44
		12,60

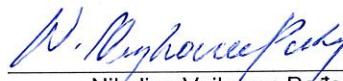
Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Priloženi finansijski izvještaji su usvojeni od strane Uprave Banke dana 17. februara 2021. godine.

Potpisano u ime MF banke a.d. Banja Luka:

Bojan Luburić
Predsjednik Uprave

Nikolina Vujković Pađen
Rukovodilac Sektora računovodstva i finansija

**IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
Na dan 31. decembra 2020. godine
(U hiljadama BAM)**

	Napomene	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
AKTIVA			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	13	99.823	101.442
Sredstva kod drugih banaka	14	14.276	5.105
Plasmani drugim bankama	15	-	2.992
Hartije od vrijednosti	16	35.939	30.733
Krediti plasirani komitentima	17	347.924	312.760
Nekretnine i oprema	18	2.475	2.303
Nematerijalna ulaganja	18	270	278
Investiciona ulaganja	18.1	4.546	4.609
Poslovni prostori uzeti u najam	18.2	7.721	7.650
Ostala aktiva	19	5.325	5.887
Ukupna aktiva		518.299	473.759
PASIVA			
Obaveze			
Depoziti banaka	20	7.540	7.033
Depoziti komitenata	20	384.583	362.011
Obaveze po kreditima	21	37.512	17.836
Subordinirani dug	22	6.964	6.956
Ostala pasiva	23	11.816	12.006
Rezervisanja za beneficije za zaposlene i ostale potencijalne obaveze	11 a), b)	797	330
Ukupne obaveze		449.212	406.172
Kapital			
Akcijski kapital	24	51.141	51.141
Emisiona premija		1.307	1.307
Rezerve kapitala	24	1.402	1.002
Akumulirana dobit/(gubitak)		10.921	8.182
Dobitak tekućeg perioda		4.316	5.955
Ukupan kapital		69.087	67.587
Ukupna pasiva		518.299	473.759
Potencijalne i ugovorene obaveze	26	66.866	54.490

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembar 2020.
(U hiljadama BAM)

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Rezerve kapitala	Akumulirani dobitak/ (gubitak)	Ukupno
Stanje 1. januar 2019. godine	46.841	83	238	8.444	55.606
Nova emisija akcija	4.300	1.224	-	-	5.524
Izdvajanje rezervi na teret akumulirane dobiti	-	-	262	(262)	-
<i>Ukupno transakcije sa vlasnicima</i>	4.300	1.224	262	(262)	5.524
Neto dobitak tekućeg perioda	-	-	-	5.955	5.955
Revalorizacione rezerve po osnovu HOV	-	-	502	-	502
<i>Ukupna rezultat za obračunski period</i>	-	-	502	5.955	6.457
Stanje 31. decembar 2019. godine	51.141	1.307	1.002	14.137	67.587
Stanje 1. januar 2020. godine					
Efekti prelaska na Metodologiju u skladu sa MSFI 9 i Odlukom o utvrđivanju kreditnih gubitaka	-	-	(2.918)	-	(2.918)
Ponovo iskazano stanje 1. januar 2020. godine	51.141	1.307	(1.916)	14.137	64.669
Izdvajanje rezervi na teret akumulirane dobiti	-	-	298	(298)	-
Rezerve kapitala za kreditne gubitke	-	-	2.918	(2.918)	-
<i>Ukupno transakcije sa vlasnicima</i>	-	-	3.216	(3.216)	-
Neto dobitak tekućeg perioda	-	-	-	4.316	4.316
Revalorizacione rezerve po osnovu HOV			102		102
<i>Ukupan rezultat za obračunski period</i>	-	-	102	4.316	4.418
Stanje 31. decembar 2020. godine	51.141	1.307	1.402	15.237	69.087

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Za godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine
(U hiljadama BAM)**

	Godina koja se završava 31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Prilivi od kamata	30.832	29.643
Prilivi od naknada i provizija	6.645	6.828
Odlivi po osnovu kamata	(6.412)	(5.196)
Odlivi od naknada i provizija	(1.569)	(1.558)
Prilivi po osnovu naplate otpisanih potraživanja	1.098	779
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenim i dobavljačima	(16.074)	(13.712)
<i>Neto tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	<i>14.520</i>	<i>16.784</i>
Promjene na poslovnim sredstvima i obavezama:		
Neto povećanje kredita plasiranih komitentima	(44.213)	(47.284)
Plasmani drugim bankama	3.000	(2.869)
Plaćen porez na dobit	(1.436)	(1.160)
Neto povećanje depozita banaka	507	21
Neto povećanje depozita komitenata	21.181	47.540
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	<i>(6.441)</i>	<i>13.032</i>
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Primici kamata	798	15
Nabavka nematerijalnih sredstava	(113)	(110)
Nabavka osnovnih sredstava	(332)	(687)
Kupovina drugih ulaganja	(5.192)	(30.006)
<i>Neto (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	<i>(4.839)</i>	<i>(30.788)</i>
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja:		
Primici od dokapitalizacije	-	5.525
Uzete obaveze po kreditima	22.097	3.131
Povrat obaveza po kreditima	(3.252)	(2.701)
<i>Neto (odliv)/priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti</i>	<i>18.845</i>	<i>5.955</i>
Neto povećanje novčanih sredstava	7.565	(11.801)
Efekti promjene deviznog kursa	(13)	29
Efekti promjene ispravke vrijednosti	-	50
Novčana sredstva na početku godine	106.547	118.269
Novčana sredstva na kraju godine	114.099	106.547
Novčana sredstva se sastoje od sljedećih pozicija:		
- Novčana sredstva i sredstva kod Centralne Banke	99.823	101.442
- Sredstva kod drugih banaka	14.276	5.105
<i>114.099</i>	<i>106.547</i>	

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

MF banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: "Banke") je osnovana 12. juna 2007. godine i to pod nazivom IEFK BANKA A.D. BANJA LUKA.

U postupku registracije Banke za vršenje osnovnih djelatnosti ispunjeni su svi uslovi koji su zahtijevani od strane regulatornih organa. Agencija za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: "ABRS" ili "Agencija") je svojim Rješenjem broj 03-231-11/2007 od 11. maja 2007. godine izdala dozvolu za rad i osnivanje Banke, dok je Rješenjem broj 03-657-4/2007 od 12. jula 2007. godine izdala dozvolu Banci za obavljanje međubankarskih platnih transakcija.

Na Skupštini akcionara održanoj 6. aprila 2010. godine prethodni akcionari Banke su donijeli odluku o prodaji 100% kapitala Banke (napomena 24.) nakon čega su potpisali Ugovor o kupoprodaji kapitala dana 8. jula 2010. godine, od kada većinski akcionar Banke postaje MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka, kada i preuzima upravljanje i kontrolu nad Bankom. MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka je matično društvo Banke.

Na osnovu odluke novih akcionara Banke i rješenja nadležnog suda u Banjoj Luci od 26. novembra 2010. godine, Banka mijenja naziv u MF banka a.d., Banja Luka.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa propisima Republike Srpske dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Sjedište Banke je u Banjoj Luci, ulica Aleja Svetog Save 61. Na dan 31.12.2020. godine Banka svoje poslovanje obavlja u sjedištu u Banja Luci, Ulica Aleja Svetog Save 61 i preko preko filijala Banja Luka, Prijedor, Bijeljina, Derventa, Doboj, Istočno Sarajevo, Tuzla, Cazin, Gradačac, Ilidža, Zenica te preko ekspozitura Prnjavor, Teslić, Novi Grad, Zvornik, Pale, Laktaši, Gračanica, Živinice, Banja Luka, Novi Grad Sarajevo, Bugojno, Brčko, Bihać, Srebrenik, Gradiška i šaltera u Novoj Topoli.

Na dan 31. decembra 2020. godine Banka je imala 247 zaposlenih radnika (31. decembra 2019. godine: 228 zaposlenih).

Organi upravljanja i nadzor Bankom su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Banke. Članove Nadzornog odbora imenuje Skupština Banke. Banku zastupa i predstavlja predsjednik Uprave. Banka je formirala Kreditne odbore i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, te različite komisije.

Na dan 31. decembra 2020. godine organe upravljanja i nadzor Banke čine:

Nadzorni odbor:

- Aleksandar Kremenović, predsjednik
- Mladen Bosnić, član
- Dželila Huremović, član
- Freider Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član

Uprava Banke:

- Bojan Luburić, predsjednik
- Sandra Lonco, član
- Dragan Đurić, član

Odbor za reviziju (Svi članovi odbora za reviziju su nezavisni članovi):

- Đurđica Dragojević, predsjednik,
- Željko Pena, član
- Radmila Bjeljac, član
- Sanja Brkić, član
- Mira Cvijan, član

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD**

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju pojedinačne finansijske izvještaje Banke i sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) u smislu Zakona o računovodstvu i reviziji i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), kao što je dalje opisano u računovodstvenim politikama.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i primljena i data sredstva.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Banka je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristilo direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacija

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (BAM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

2.4. Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti.

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje („MSFI“)

Sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja, izdati od OMRS, na snazi su za tekući period:

- Izmjene MSFI 3: „Poslovna spajanja“ – Definicija poslovanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene MRS 1: „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MRS 8: „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ - Definicija materijalnosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene MSFI 9: „Finansijski instrumenti“, MRS 39: „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje“ i MSFI 7: „Finansijski instrumenti: Objavljivanja“ - Reforma referentne kamatne stope (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene odredbi Konceptualnog okvira u MSFI standardima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene MSFI 16: „Najmovi“ – Koncesije povezane sa COVID-19 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. juna 2020. godine).

Primjena ovih standarda, izmjena i tumačenja nema značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke u tekućem periodu.

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje (“MSFI”) (nastavak)

Slijedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni od strane Odbora, ali nisu još na snazi i nisu ranije usvojeni od strane Banke:

- Izmjene MSFI 9: „Finansijski instrumenti”, MRS 39: „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje”, MSFI 7: „Finansijski instrumenti: Objavljivanja”, MSFI 4: „Ugovori o osiguranju”, MSFI 16: „Najmovi“ - Reforma referentne kamatne stope Faza 2 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmjene MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ i MSFI 4: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmjene odredbi Konceptualnog okvira (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI standarda za 2018. – 2020. (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Izmjene MRS 16: “Nekretnine, postrojenja i oprema” – Prilivi prije namjeravane upotrebe (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Izmjene MRS 37: “Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina” – Štetni ugovori – trošak ispunjavanja ugovora (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. godine),
- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023. godine),
- Izmjene MRS 1: „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023. godine).

Banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

2.6. Uticaj Pandemije Covid -19

Prva polovina 2020. godine je u značajnom mjeri obilježena dešavanjima u vezi sa virusnim oboljenjem COVID-19, koja su se, između ostalog, reflektovala na ekonomiju a samim tim i na finansijski, odnosno bankarski sistem u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, i šire.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske je donijela Odluku o privremenim mjerama bankama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19. Banka je na osnovu navedene odluke donijela Program posebnih mjera za klijente pogodene kriznom situacijom sa setom mjera, koji obuhvataju privremeni moratorijum i posebne (primjerene) modalitete (moratorijum, grejs period, produženje roka, dodatna izloženost i druge mjere s ciljem olakšavanja urednosti plaćanja obaveza klijenata i održavanja poslovanja).

U pregledu ispod su navedeni podaci o broju mjera i iznosu bilansnih izloženosti:

„Covid mjere“	Aktivne mjere/ bruto kredit		Istekle mjere/ bruto kredit		Broj mjera		Iznos		(u hiljadama BAM) Ukupno
	31.12.2020.	Broj mjera	Iznos	Broj mjera	Iznos	Broj mjera	Iznos	Broj mjera	
Pravna lica	352	57.877	264	27.340	616	85.217			
Stanovništvo	430	16.316	1.093	27.246	1.523	43.562			
Ukupno	782	74.193	1.357	54.586	2.139	128.779			

„Covid mjere“ 31.12.2020.	Stage 1 na dan odobravanja		Stage 2 na dan odobravanja		Stage 3 na dan odobravanja		(u hiljadama BAM) Ukupno
	„Covid mjere“ Bruto kredit						
Pravna lica	65.364		19.393		460	85.217	
Stanovništvo	35.185		7.621		756	43.562	
Ukupno	100.549		27.014		1.216	128.779	

Kroz odobravanje ovih mjera Banka je nastojala da klijentima koji su direktno ili indirektno pogodjeni negativnim efektima pandemije odobri olakšice kroz koje će se omogućiti da u narednom periodu uspostave održiv model poslovanja i uredno izmiruju kreditne obaveze prema Banci.

Istovremeno, Banka nastavlja da aktivno, intezivno i sa posebnom pažnjom vrši prepoznavanje rizika, posebno kreditnog, rizika likvidnosti i izvora finansiranja sa aspekta uticaja pandemije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata i naknada

Prihodi i rashodi od kamata za sve finansijske instrumente, osim finansijske instrumente klasifikovane kao raspoloživi za prodaju ili utvrđeni po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, iskazuju se po fer vrijednosti primljenih ili datih sredstava, i prezentovani su kao Prihodi ili Rashodi po osnovu kamata, odnosno Prihodi ili Rashodi po osnovu naknada i provizija, u bilansu uspjeha.

Prihod od kamata je vremenski razgraničen i priznaje se metodom efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja tačno diskonтуje (svodi) procijenjene buduće novčane tokove u toku očekivanog vijeka finansijske imovine na neto nadoknadivu vrijednost te imovine prilikom inicijalnog priznavanja.

Naknade za odobravanje kredita se vremenski razgraničavaju i amortizuju u toku trajanja kredita, primjenom metode efektivne kamatne stope, i prezentovani su u okviru Prihoda od kamata.

Prihodi od kamata se priznaju isključivo za kredite i druge plasmane kod kojih ne postoje problemi u naplati, odnosno koji ne predstavljaju nekvalitetne (obezvrijedene) plasmane. Obračuni potraživanja za kamate po kreditima i drugim plasmanima, kod kojih postoje problemi u naplati odnosno koji predstavljaju nekvalitetne (obezvrijedene) plasmane, evidentiraju se u vanbilansnoj evidenciji, a priznaju se kao prihod perioda samo ako su naplaćeni.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu na dan bilansa stanja. Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja, knjižene su u korist prihoda ili na teret rashoda.

3.3. Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti i umanjeni za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost, primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpisu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	Stopa (%)	Vijek trajanja (godina)
Građevinski objekti	1,3%	77
Putnički automobili	15,5%	6,5
Kompjuterska oprema	25%	4
Telefonske centrale	7%-10%	10-14,3
Namještaj	10%-12,5%	8-10
Nematerijalna ulaganja	20%	5

Rukovodstvo Banke smatra da stope amortizacije realno odražavaju način očekivanog trošenja budućih ekonomskih koristi od korišćenja opreme i nematerijalnih ulaganja.

Amortizacija sredstava započinje kada ono postane raspoloživo za korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju koje je neophodno da sredstvo funkcioniše na način na koji to predviđa rukovodstvo Banke.

Oprema čiji je rok trajanja kraći od godinu dana ima tretman sitnog inventara i u cijelosti se otpisuje prilikom stavljanja u upotrebu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje Banka kao vlasnik ili korisnik finansijskog lizinga drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnina i/ili radi uvećanja kapitala, a ne radi upotrebe za pružanje usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja.

Početno priznavanje investicione nekretnine vrši se po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za zavisne troškove. Naknadno mjerjenje investicione nekretnine se vrši u visini nabavne vrijednosti umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost, primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpisu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	Stopa (%)	Vijek trajanja (godina)
Građevinski objekti	1,3%	77

3.5. Poslovni prostori uzeti u najam

Banka se opredjelila da MSFI 16 "Najmovi" primjenjuje od datuma njegovog stupanja na snagu tj. od 01. januara 2019. godine primjenom kumulativnog "catch-up" pristupa.

Zajmoprimec na početku korištenja ugovora procjenjuje da li ugovor, ili dio ugovora, predstavlja najam. Ugovor ili dio ugovora predstavlja najam ako se ugovorom prenosi pravo na kontrolu upotrebe identifikovanog sredstva u određenom periodu u zamjenu za naknadu. Kontrola je prenijeta kada zajmoprimec ima pravo da upravlja korišćenjem identifikovanog sredstva i da ostvari ekonomske koristi korišćenjem tog sredstva.

Banka kao primalac najma koristi izuzeća od najma u slučajevima kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti.

U skladu sa MSFI 16 Banka kao primalac najma priznaje sredstvo s pravom korišćenja i obavezu po osnovu zakupa na datum početka najma. Datum početka najma je datum na koji davalac najma daje osnovno sredstvo (tj. sredstvo koje je predmet najma) na raspolaganje primaocu najma.

Banka kao primalac najma kao trošak perioda priznaje amortizaciju sredstava sa pravom korišćenja, kamatu na obaveze po osnovu zakupa i poreske obaveze.

Prilikom obračuna amortizacije sredstva sa pravom korišćenja Banka koristi proporcionalni metod obračuna kroz period trajanja zakupa.

Kao kamatnu stopu na obaveze po osnovu zakupa Banka primjenjuje inkrementalnu stopu zaduživanja, koja je definisana kao kamatna stopa koju bi Banka kao primalac zakupa morala platiti da u sličnom periodu i uz slične garancije pozajmi sredstva potrebna za nabavku sredstva slične vrijednosti kao sredstvo s pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

3.6. Umanjenje vrijednosti stalne imovine

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju, Banka preispituje knjigovodstvene iznose svoje opreme i nematerijalnih ulaganja da bi utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Banka procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada. Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjeni nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva (ili jedinice koja generiše novac) umanjuje do nadoknadirog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadirog iznosa tog sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

Na dan 31. decembra 2020. godine, na osnovu procjene rukovodstva Banke, ne postoji indikacija da je vrijednost opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih nekretnina obezvрједena.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti

Finansijskim instrumentom se smatra svaki ugovor kojim nastaje finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza Banke, uz istovremeno nastajanje finansijske obaveze, odnosno finansijskog sredstva trećih lica.

Klasifikacija finansijske imovine vrši se na slijedeće načine, odnosno:

- mjeri se po amortizovanom trošku ako su ispunjena slijedeća ova navedena uslova:
  - a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske sredstava kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi.
  - b) ukoliko ugovornim uslovima finansijske imovine, nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnicu izvanredno.
- mjeri se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena ova slijedeća uslova:
  - a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijskog sredstva.
  - b) ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnicu izvanredno.
- mjeri se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ukoliko nije mjereno po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijske obaveze se klasificuju kao obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ili po amortizovanoj vrijednosti. Ukoliko su namjenjene trgovaju, klasificuju se kao obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina

Krediti i potraživanja

Krediti i potraživanja obuhvataju plasmane bankama i plasmane klijentima, bez namjere daljeg trgovanja. Banka vrednuje kredite i potraživanja kao finansijsku imovinu po amortizovanom trošku ukoliko su ova od sljedećih uslova ispunjena:

- a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske sredstava kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi.
- b) ukoliko ugovornim uslovima finansijske imovine, nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnicu izvanredno.

Početno mjerjenje kredita i potraživanja se vrši po fer vrijednosti. Naknadno vrednovanje kredita i potraživanja se vrši po metodi amortizovanih troškova primjenom efektivne kamatne stope.

Efektivna kamatna stopa uključuje naknade koje se direktno mogu pripisati kreditu i plasmanu.

Na svaki datum bilansiranja Banka vrši procjenu impariteta odnosno da li postoje dokazi da je neki kredit/plasman ili grupa kredita /plasmana obezvrijedjena.

Kriteriji koje Banka koristi da odredi da li postoji objektivan dokaz o obezvredovanju uključuju:

- kašnjenje u plaćanju ugovorene otplate glavnice i kamate,
- poteškoće u novčanim tokovima (pad pokazatelja neto dobiti, prihoda od prodaje, adekvatnosti kapitala),
- kršenje ugovorenih obaveza,
- započinjanje postupka stečaja,
- smanjenje vrijednosti instrumenata obezbjeđenja.

Ako bilo koji od navedenih dokaza postoji, mora se procijeniti nadoknadi iznos sredstava (vrijednost koja se može povratiti) i ukoliko je on manji od knjigovodstvene vrijednosti sredstva, potrebno je priznati gubitak uslijed umanjenja u bilansu uspjeha, a u bilansu stanja otpisati knjigovodstvenu vrijednost sredstva na niži nadoknadi iznos.

U slučaju kredita i potraživanja obezvredenje se pojavljuje ako postoji objektivan dokaz da ukupan iznos plaćanja, koji je utvrđen ugovorom, u pogledu glavnice duga i kamate, neće biti ostvaren.

Gubitak zbog obezvredenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti kredita i njegovog procijenjenog nadoknadiog iznosa.

Nadoknadi iznos je jednak sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih priliva po kreditu diskontovanih po efektivnoj kamatnoj stope.

Obezvredenje se procjenjuje pojedinačno, prije svega za kredite koji su individualno značajni ili na grupnoj osnovi.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

Obračuni kamata tekućeg perioda na nekvalitetnu aktivu imaju tretman suspendovane kamate, što znači da se dalji obračun kamate evidentira u vanbilansnoj evidenciji.

Priznavanje gubitka zbog obezvređenja se vrši na teret bilansa uspjeha. Iznosi za koje je vrijednost kredita/plasmana umanjena po osnovu gubitka vode se preko računa ispravke vrijednosti.

Ukoliko se iznos gubitka smanjuje uslijed događaja nastalih nakon njegovog inicijalnog priznavanja, ukidanje gubitka se vrši u korist bilansa uspjeha kao dobitak, ali ukidanje gubitka tj. dobitak ne može da bude u iznosu većem od amortizovane vrijednosti koja bi bila na dan ukidanja da gubitak nije bio priznat.

Politika rezervisanja po osnovu kreditnih gubitaka detaljno je objašnjena u „Metodologija procjene ispravke vrijednosti i obračuna rezervisanja u skladu sa MSFI 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka“ (napomena 4.).

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Kao finansijsku imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit Banka podrazumjeva kategoriju dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ukoliko su ispunjeni slijedeći uslovi:

- a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijskog sredstva.
- b) ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavnici izvanredno.

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se vrednuju po fer vrijednosti sa priznavanjem dobitaka i gubitaka uslijed promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prihodi od kamata i dobici i gubici od kursnih razlika se priznaju u bilansu uspjeha na isti način kao i finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku. Prilikom prestanka priznavanja, kumulativni dobici ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasificuju iz ostale sveobuhvatne dobiti u bilans uspjeha.

Početno mjerjenje se vrši po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se direktno mogu pripisati njihovoj kupovini/sticanju/izdavanju.

Naknadno mjerjenje se vrši po fer vrijednosti. Fer vrijednost se određuje na aktivnom tržištu (berzi) i predstavlja ponuđenu cijenu berze na dan vrednovanja finansijskog sredstva ili u slučaju odsustva aktivnog tržišta, na osnovu najbolje procjene Banke o iznosu fer vrijednosti navedenih ulaganja korišćenjem metoda diskontovanja novčanih tokova ili oslanjanjem na mišljenje nezavisnog eksperta.

Kratkoročne promjene fer vrijednosti obuhvataju se u okviru kapitala (povećanje i smanjenje).

Ukoliko Banka utvrdi dugoročni pad fer vrijednosti na ovim sredstvima, svi kumulativni gubici priznati direktno u kapitalu se prenose sa pozicije kapitala na pozicije bilansa uspjeha, iako sredstvo nije iskrijženo.

Banka prihvata datum trgovanja kao način obračuna dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit .

Očekivani kreditni gubici za dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne umanjuju knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u bilansu stanja. Iznos koji je jednak rezervisanju koji bi nastalo da je imovina vrednovana po amortizovanom trošku se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao akumulirani iznos umanjenja vrijednosti sa vezanim priznavanjem u bilansu uspjeha. Akumulirani iznos priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasificuje u bilansu uspjeha nakon prestanka priznavanja.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju dugoročne i kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze, odnosno predstavljaju instrumente finansiranja kao finansijske obaveze ili kao kapital u zavisnosti od ugovornih uslova.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u iznosu primljenih sredstava. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata, umanjena za otplate glavnice, uvećana za iznose kapitalizovanih kamata i umanjena za bilo koji otpis odobren od strane povjerioca. Finansijske obaveze se klasifikuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Obaveze po osnovu kamata, dividende, dobici i gubici koji se odnose na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose i prikazuju u okviru ostalih kratkoročnih obaveza.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Banka ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

Vrednovanje obezvrjeđenja i ispravke vrijednosti

Za vrednovanje obezvrjeđenja Banka primjenjuje koncept očekivanog kreditnog gubitka. Banka na kraju svakog mjeseca vrši obračun i knjiženje ispravki vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima, primjenjujući slijedeću metodologiju „Metodologija procjene ispravke vrijednosti i obračuna rezervisanja u skladu sa MSFI 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka“

3.8. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobit

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobiti prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

Poreski propisi Republike Srbije predviđaju mogućnost umanjenja poreske osnovice za iznose ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu za obavljanje vlastite proizvodne djelatnosti i za iznose plaćenog poreza na dohodak i doprinos na lična primanja za više od 30 novo zaposlenih radnika na kraju poslovne godine.

Poreski propisi Republike Srbije ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Indirektni porezi i doprinosi

Indirektni porezi i doprinosi uključuju doprinose koji padaju na teret poslodavca, porez na imovinu i različite vrste drugih poreza i doprinos uključenih u okviru ostalih rashoda iz poslovanja.

3.9. Beneficije zaposlenima

U skladu sa domaćim propisima, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu i penzionalno osiguranje koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Pomenute obaveze uključuju plaćanje poreza i doprinos u ime zaposlenih, u iznosu obračunatom u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, Banka je takođe u obavezi da dio poreza i doprinosa iz bruto plata zaposlenih, u ime zaposlenih uplati na račun javnih fondova. Ovi doprinosi knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

U skladu sa zahtjevima IAS 19 "Naknade zaposlenima" Banka vrši aktuarski obračun rezervisanja kako bi se utvrdila sadašnja vrijednost akumuliranih prava zaposlenih za otpremnine. Banka je obavezna da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremnine u visini tri mjesecne plate ostvarene od strane zaposlenog.

Troškovi vezani za naknade prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda kreditiranja projektovanih jedinica, sa aktuarskim odmjeravanjem koje se vrši na dan bilansa stanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Najam

Banka kao davalac najma

Najam se klasificuje kao finansijski najam u svim slučajevima kada je Banka davalac najma i to kada se najmom, na korisnika najma, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizlaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi najam se klasificuje kao operativni najam.

Prihod po osnovu operativnog najma (prihod od zakupa) priznaje se primjenom linearne metode tokom perioda trajanja najma. Indirektni troškovi nastali u pregovorima i ugovaranjem operativnog najma dodaju se knjigovodstvenom iznosu iznajmljenog sredstva i priznaju se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja najma.

Banka kao korisnik najma

Banka kao primalac najma vrši obračun najma u skladu sa MSFI 16, osim u slučajevima kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti.

Kao trošak perioda Banka priznaje amortizaciju sredstva sa pravom korištenja, kamate na obaveze po osnovu zakupa, poreske obaveze, a za slučajeve kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti Banka priznaje trošak na linearnoj osnovi za vrijeme trajanja najma.

3.11. Rezervisanja

U skladu sa MRS 37 rezervisanje nastaje i priznaje se kada je:

- obaveza nastala kao rezultat prošlog događaja (zakonska, pravna ili izvedena),
- kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveza,
- kada iznos obaveza može pouzdano da se procijeni.

Banka vrši rezervisanje za pokriće obaveza (pravnih, stvarnih i izvedenih). Rezervisanje za troškove se prati po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje se vrši u korist prihoda.

Rezervisanje se preispituje na dan svakog bilansa stanja i koriguje da odražava najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomski koristi biti potreban za izmirenje obaveza, rezervisanje se ukida.

Banka procjenjuje iznose rezervisanja koje je potrebno prznati u slučaju, sudskih sporova i svim drugim slučajevima kada postoji sadašnja obaveza na dan bilansa stanja kao rezultat prošlog događaja.

U skladu sa MRS 19 Banka formira rezervisanja za otpremnine radnika na osnovu aktuarskog obračuna.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvari rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan izvještaja o finansijskom položaju koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

Procijenjeni korisni vijek opreme i nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja

Određivanje korisnog vijeka opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)

Obezvrjeđenje vrijednosti sredstava

Na dan izvještaja o finansijskom položaju rukovodstvo Banke analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indicija da za neko sredstvo postoji obezvrjeđenje, nadoknadići iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknadići iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Metodologija za izračunavanje ispravke vrijednosti za očekivane gubitke prema zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu: Metodologija) definiše metode i tehnike koje se koriste u MF Banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banka) u cilju obračunavanja individualne i grupne ispravke vrijednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija Banke tj. cijelokupne finansijske aktive u opsegu Standarda. Metodologija definiše kriterije za određenje tipa finansijske aktive, kriterije za identifikaciju potraživanja koja je potrebno individualno procijeniti kao i kriterije za ocjenu potraživanja koja su predmet grupne procjene i ista se primjenjuje na nivou Banke na sistematičan način i konzistentno tokom vremena i njenom konzistentnom primjenom se omogućuje pravovremeno utvrđivanje očekivanih gubitaka koji proističu uslijed neispunjerenja ugovornih obaveza od strane klijenata ili značajnog povećanja kreditnog rizika, a sve u cilju zaštite kapitala Banke u periodu kada gubitak bude identifikovan i realizovan.

Metodologija se zasniva na zahtjevima definisanim Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Istorijski podaci koji se koriste u izračunima su dostupni za posljednje tri godine. Uzimajući u obzir naprijed navedeno, gdje je to primjenjivo, ova Metodologija se zasniva na pravilima i istorijskim podacima, uvažava objektivne kriterije poslovanja na lokalnom tržištu (korištenje realne diskontne stope prilikom procjene očekivanih novčanih tokova, utrživost kolateralna i vrijeme potrebno za realizaciju, važeće zakonske propise i sudsku praksu u izvršenju istih, trenutne ekonomске uslove i druge relevantne faktore koji utiču na finansijsku sposobnost dužnika) te nameće obavezu Banke da procijeni trenutno stanje ekonomskog okruženja u kojem postaje i u skladu s tim u ispravke vrijednosti ugradi očekivanje za buduće informacije.

Metodologijom se definiše:

- 1) Tip finansijske imovine tj. da li se radi o kupljenoj ili kreditno umanjenoj imovini;
- 2) Određivanje faze (Stage-a) u kojoj se finansijska imovina nalazi;
- 3) Određivanje limita materijalne značajnosti za pojedinačne izloženosti;
- 4) Identifikaciju izloženosti koje se procjenjuju/klasifikuju na individualnoj odnosno grupnoj osnovi;
- 5) Individualna ispravka vrijednosti;
- 6) Grupna ispravka vrijednosti.

Pored navedenog Metodologija obuhvata sljedeće:

- 1) identifikaciju potraživanja koja se klasifikuju na individualnoj odnosno grupnoj osnovi, te kriterije razvrstavanja potraživanja u homogene grupe sa sličnim karakteristikama (tip klijenta/segmentacija, vrsta kreditnog proizvoda, instrument osiguranja potraživanja, urednost u izmirenju obaveza, sektorska i geografska struktura, i sl.);
- 2) utvrđene metode i tehnike za klasifikaciju na individualnoj, odnosno grupnoj osnovi, uključujući i način procjene očekivanog vremena naplate i procenta vrijednosti instrumenta osiguranja potraživanja iz kojeg će biti izvršena naplata (uzeti u obzir sve troškove aktiviranja i naplate), te faktore koji se koriste pri utvrđivanju vremenskih intervala za procjenu gubitaka na osnovu podataka iz ranijih perioda;
- 3) korištene analize, procjene i ostali postupci pri obračunu ispravke vrijednosti, odnosno rezervisanja treba da su precizno objašnjena i adekvatno dokumentovani u pisanoj formi;
- 4) osiguravanje tačnih i ažurnih podataka koji se uzimaju u obzir pri ocjeni naplativosti potraživanja;
- 5) jasno određene organizacione dijelove u čijoj nadležnosti je navedena procjena i uslove pod kojima se može vršiti procjena na osnovu ranijih iskustava.

Banka prvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvrjeđenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ako Banka utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o pojedinačnom obezvrjeđenju za finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, to sredstvo se uključuje u grupu sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno procjenjuje obezvrjeđenje.

Individualno značajna izloženost je izloženost koja se smatra značajnom za upravljanje rizikom ili finansijsko izvještavanje, a na temelju njene vrijednosti ili karakteristika. Banka definiše da su pojedinačno značajne izloženosti one koje prelaze određeni prag ili su ispod praga, ali imaju specifičan profil rizika (u smislu potencijalnog kreditnog gubitka).

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)

Ispravka vrijednosti potraživanja (nastavak)

Način obračuna ispravke vrijednosti zavisi od toga da li se izloženost tretira kao pojedinačno značajna ili ne.

Banka je dužna da na individualnoj osnovi utvrđuje očekivane kreditne gubitke za pojedinačno značajne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3, odnosno koje su veće od:

- 30.000 BAM, ukoliko njena neto aktiva iznosi do 500 miliona BAM,
- 50.000 BAM, ukoliko njena neto aktiva iznosi od 500 miliona BAM do jedne milijarde BAM,
- 100.000 BAM, ukoliko njena neto aktiva iznosi preko jedne milijarde BAM.

Izloženosti Banke koje predstavljaju ostala potraživanja predmet su individualne procjene zbog specifičnosti svakog pojedinačnog potraživanja. Postupak procjene obezvrijđenja se vrši za sva potraživanja koja su Internom metodologijom definisana kao materijalno značajna. Pod materijalno značajnim iznosom podrazumjevaju se iznosi veći od:

- Fizičkog lica u iznosu većem od 200 BAM i 1% ukupne bilanske izloženosti dužnika,
- Pravnog lica u iznosu većem od 1000 BAM i 1% ukupne bilanske izloženosti dužnika.

Banka utvrđuje status neizmirenja obaveza kada je ispunjen jedan ili oba od sledećih uslova:

- dužnik kasni sa otplatom prema banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu,
- Banka smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema banci, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala.

Banka utvrđuje status neizmirenja obaveza za pravna lica na nivou ukupnih potraživanja od tog lica.

Kod fizičkih lica banka status neizmirenja obaveza utvrđuje na nivou pojedinačne izloženosti. Ukoliko bruto knjigovodstvena vrijednost izloženosti prema fizičkom licu u statusu neizmirenja obaveza prelazi 20% ukupne bruto knjigovodstvene vrijednosti izloženosti prema tom fizičkom licu, smatra se da je nastupio status neizmirenja obaveza po svim izloženostima prema tom licu.

Obračun ispravke vrijednosti i rezervisanja za gubitke po individualnim materijalno značajnim izloženostima kod kojih je identifikovan objektivni događaj obezvrijđenja vrši se kroz individualnu ispravku vrijednosti.

Individualna ispravka vrijednosti podrazumjeva procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, analizu očekivanih budućih novčanih tokova u više različitih scenarija naplate sa određenim vjerovatnoćama svakog scenarija te izračuna njihove sadašnje vrijednosti.

Individualna ispravka vrijednosti se izračunava kao razlika između ukupne bilanske izloženosti klijenta po kreditu (dospjela glavnica, nedospjela glavnica, kamata) i zbiru neto sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih tokova novca (iz redovne otplate i iz aktiviranih instrumenata obezbjeđenja) tog kredita. Za svaku transakciju pojedinačno budući tokovi novca biće pojedinačno određeni i to posebno za glavnici i posebno za kamatu.

Grupna ispravka vrijednosti podrazumjeva obračun ispravke vrijednosti kroz portfolio vrši se za sljedeće vrste izloženosti:

- Za izloženosti koje nisu materijalno značajne u fazi 3;
- Za sve izloženosti u fazi 1 i fazi 2.
- Segmentacija portfolija na homogene grupe
- Svi plasmani klijenata koji su prema kriterijima razvrstani za grupnu ispravku vrijednosti, dalje se grupišu u odgovarajuće homogene grupe (HG).

Metodologijom su definisane vrste sredstava obezbjeđenja (kolaterala) i parametri vezani za kolaterale koji se koriste prilikom obračuna ispravki vrijednosti na individualnoj i portfolio osnovi.

Razlika između knjigovodstvene vrijednosti izloženosti i priznatog iznosa kolaterala predstavlja nepokriveni iznos koji čini osnovicu za portfolio obračun ispravke vrijednosti.

Primjenom definisanih parametara po pojedinačnim vrstama kolaterala za potrebe obračuna individualne ispravke vrijednosti na individualno materijalno značajne izloženosti koje su obezbijeđene ovim vrstama kolaterala, dobija se očekivani tok gotovine umanjen kroz diskontovanje na sadašnju vrijednost. Postupci i metodi koji detaljnije opisuju aktivnosti vezane za sredstva obezbjeđenja (klasifikacija instrumenata obezbjeđenja, relevantni metodi procjene vrijednosti, ovlašteni procjenitelji i ostalo) propisani su Politikom prihvatljivih instrumenata obezbjeđenja.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerojatnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Beneficije zaposlenima

Banka angažuje ovlašćenog aktuara da u ime Banke izvrši obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine. Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine, ovlašćeni aktuar koristi sljedeće pretpostavke: projektovani rast zarada, godine radnog staža za odlazak u penziju, projektovana fluktuacija zaposlenih na osnovu podataka o istorijskom kretanju zaposlenih u prethodnom periodu, zvanično objavljene stope mortaliteta iz okruženja, kao i ostali uslovi neophodni za ostvarivanje prava na otpremninu. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerojatnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

5. PRIHODI PO OSNOVU KAMATA

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra	2020.
	2019.	
Prihodi po osnovu kamata od:		
Preduzeća	19.173	16.947
Stanovništvo	14.180	13.794
Javni sektor	687	290
Neprofitne organizacije	10	7
Ostalo	<u>13</u>	<u>28</u>
Ukupno:	<u>34.063</u>	<u>31.066</u>

6. RASHODI PO OSNOVU KAMATA

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra	2020.
	2019.	
Rashodi po osnovu kamata od:		
Stanovništvo	6.593	6.252
Javni sektor	84	111
Nebankarske finansijske institucije	398	636
Kamate na subordinirani dug	439	427
Kamate na kredite	402	278
Preduzeća	181	148
Neprofitne organizacije	38	100
Banke i bankarske institucije	40	21
Ostalo	<u>16</u>	<u>13</u>
Ukupno:	<u>8.191</u>	<u>7.986</u>

7. PRIHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra	2020.
	2019.	
Naknade po osnovu obavljanja platnog prometa u zemlji i inostranstvu		
Prihodi iz poslovanja sa devizama	4.025	3.606
Naknade po kreditima	1.117	1.105
Naknade po vanbilansnim poslovima	<u>750</u>	<u>825</u>
	<u>954</u>	<u>693</u>
Ukupno:	<u>6.846</u>	<u>6.229</u>

8. RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra	2020.
	2019.	
Naknade Centralne Banke po osnovu usluga platnog prometa u zemlji		
Naknade po osnovu kartičarskog poslovanja	677	657
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	607	553
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	120	180
Naknade po osnovu obrade kredita	83	79
Ostale naknade i provizije	<u>30</u>	<u>12</u>
	<u>52</u>	<u>77</u>
Ukupno:	<u>1.569</u>	<u>1.558</u>

9. OSTALI PRIHODI POSLOVANJA

(U hiljadama BAM)

	Period završen 31. decembra 2020.	2019.
Naplaćena otpisana suspendovana kamata	1.657	788
Ostali prihodi	<u>972</u>	<u>870</u>
Ukupno:	<u>2.629</u>	<u>1.658</u>

10. OSTALI RASHODI POSLOVANJA

(U hiljadama BAM)

	Period završen 31. decembra 2020.	2019.
Bruto lična primanja	7.645	7.014
Ostale naknade članovima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju, pomoć za radnike	117	144
Troškovi stručnog obrazovanja radnika	15	32
Troškovi materijala i usluga	530	491
Troškovi službenog puta	22	56
Troškovi ptt usluga	553	539
Troškovi održavanja opreme/softvera	528	532
Troškovi reklame i propaganda	303	222
Troškovi zakupa	411	373
Troškovi članarina	119	131
Troškovi reprezentacije	124	241
Troškovi obezbjeđenja imovine	810	789
Amortizacija	2.265	2.132
Troškovi poreza i doprinosa	247	240
Naknade ABRS	380	346
Otpis nenaplativih potraživanja	324	370
Troškovi angažovanje drugih lica	102	56
Ostalo	<u>2.246</u>	<u>1.977</u>
Ukupno:	<u>16.741</u>	<u>15.685</u>

Bruto lična primanja

(U hiljadama BAM)

	Period završen 31. decembra 2020.	2019.
Troškovi neto zarade	4.717	4.162
Troškovi poreza i doprinosa na zarade	<u>2.928</u>	<u>2.852</u>

Ukupno bruto lična primanja:**7.645**   **7.014****11. UMANJENJE VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA****a) Knjiženja na teret rashoda**

(U hiljadama BAM)

	Period završen 31. decembra 2020.	2019.
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	(157)	(146)
Krediti plasirani komitentima	(39.406)	(32.143)
Ostala aktiva	(2.494)	(734)
Beneficije za zaposlene	(12)	(5)
Potencijalne i ugovorene obaveze	<u>(1.521)</u>	<u>(955)</u>
Ukupno:	<u>(43.590)</u>	<u>(33.983)</u>

11. UMANJENJE VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA (nastavak)

b) Ukidanje rezervisanja u korist prihoda

(U hiljadama BAM)

	Period završen 31. decembra	
	2020.	2019.
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	112	196
Krediti plasirani komitentima	29.472	25.531
Ostala aktiva	1.042	791
Potencijalne i ugovorene obaveze	1.148	868
Ukupno:	31.774	27.386
Neto rezervisanja	(11.816)	(6.597)

c) Kretanja tokom perioda na dugoročnim rezervisanjima za potencijalne gubitke i ugovorene obaveze

(U hiljadama BAM)

	Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	Krediti plasirani komitentima	Ostala aktiva	Hartije od vrijednosti	Beneficije za zaposlene	Potencijalne i ugovorene obaveze	Potencijalne i ugovorene obaveze sudski sporovi	Ukupno
Stanje 1. januara 2019. Godine	212	29.031	1.028	-	30	197	10	30.508
Izdvajanje u toku godine	146	32.143	649		5	881	74	33.898
Izdvajanje u toku godine po osnovu HOV kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				85				85
Ukidanje rezervisanja	(196)	(25.531)	(791)	-	-	(868)	-	(27.386)
Računovodstveno otpisana potraživanja	-	(8.399)	-	-	-	-	-	(8.399)
Stanje na dan 31.12.2019. godine/01. januar 2020. godine	162	27.244	886	85	35	210	84	28.706
Efekti prelaska na Metodologiju ABRS	(45)	2.613	322	(55)	-	83	-	2.918
Stanje nakon primjene Metodologije na dan 1. januar 2020. godine	117	29.857	1.208	30	35	293	84	31.624
Izdvajanje u toku godine	157	39.406	2.478	-	12	1.469	52	43.574
Ukidanje rezervisanja	(112)	(29.472)	(1.032)	-	-	(1.080)	(68)	(31.764)
Izdvajanje u toku godine po osnovu HOV kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	16	-	-	-	16
Ukidanje u toku godine po osnovu HOV kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	(10)	-	-	-	(10)
Računovodstveno otpisana potraživanja	-	(1.847)	-	-	-	-	-	(1.847)
Stanje na dan 31.12.2020. godine	162	37.944	2.654	36	47	682	68	41.593

12. POREZ NA DOBIT

Trošak poreza na dobit može biti usklađen sa dobitkom iz izvještaja o dobitku i gubitku kako slijedi:

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembra	2020.
	2019.	
Dobit prije oporezivanja	5.208	7.157
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	521	715
Umanjenje poreza za isključene prihode	(951)	(1.477)
Poresko nepriznati troškovi od umanjenja vrijednosti kredita i ostale imovine	1.167	1.797
Poresko nepriznati ostali troškovi	75	82
Nepriznat poreski kredit	80	85
Ukupno porez na dobit	892	1.202
<i>Porez na dobit RS</i>	432	778
Porez na dobit ostvaren za poslovnu jedinicu u Brčko Distriktu	69	50
Porez na dobit ostvaren za poslovne jedinice FBiH	391	374
Ukupno porez na dobit	892	1.202
<i>Efektivna stopa poreza na dobit</i>	<i>17,13%</i>	<i>16,79%</i>

Banka je za poslovnu 2020. godinu vršila uplatu mjesecišnih akontacija poreza na dobit za Republiku Srpsku, Brčko Distrikt i Federaciju Bosne i Hercegovine u visini 1/12 obračunatog poreza na dobit za 2019. godinu.

Poreske obaveze su navedene u poreskim prijavama Banke i prihvaćene su kao takve, ali mogu biti predmet kontrole poreskih vlasti u periodu od pet godina nakon njihovog prihvatanja. Uprava Banke nije upoznata sa bilo kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalne materijalne odgovornosti u tom pogledu ili osporavanja sačinjenih poreskih prijava poreza na dobit.

13. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
Novčana sredstva:		
- u BAM	6.420	6.312
- u stranoj valuti	3.695	3.995
	10.115	10.307
Sredstva kod Centralne banke BiH u BAM:		
- Žiro račun	46.352	51.826
- Devizna novčana sredstva	1.296	1.010
	47.648	52.836
Bruto vrijednost	57.763	63.143
Ispravka vrijednosti novčanih sredstava	(89)	(148)
Ukupno:	57.674	62.995
Obavezna rezerva	42.149	38.447
Ukupno:	99.823	101.442

U skladu sa Odlukom Centralne banke BiH o utvrđivanju i održavanju obveznih rezervi, Banka je dužna da održava i obračunava obveznu rezervu na depozite (koji čine osnovicu za obračun obvezne rezerve) prema stanju na kraju svakog radnog dana u toku deset kalendarskih dana koji prethode periodu održavanja. Obavezna rezerva predstavlja zbir 10% ukupnih depozita sa dospjećem do jedne godine i ukupnih depozita sa dospjećem dužim od godinu dana. U osnovicu za obračun obvezne rezerve se uključuju obračunate kamate, naknade i provizije koje su dospjele na plaćanje.

14. SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Sredstva kod drugih banaka:		
- domaćih banaka u BAM	7.226	4.174
- inostranih banaka	7.123	945
	14.349	5.119
Ispravka vrijednosti novčanih sredstava	(73)	(14)
Ukupno:	14.276	5.105

15. PLASMANI DRUGIM BANKAMA

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Plasmani drugim bankama:		
- kratkoročni depoziti u BAM	-	3.000
- dugoročni depoziti u stranoj valuti	-	-
	-	3.000
Ispravka vrijednosti plasmana drugim bankama	-	(8)
Ukupno:	-	2.992

16. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Hartije od vrijednosti - ratna šteta iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.759	1.790
Hartije od vrijednosti - državne obveznice Republike Srpske, iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	33.709	28.580
Obračunata dospjela i razgraničena kamata	471	363
Ukupno:	35.939	30.733

Dužnički vrijednosni papiri iskazani na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 35.939 hiljada BAM, klasifikovani su u skladu sa poslovnim modelom držanje radi naplate ili prodaje i vrednuju se kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 3.7).

U sljedećoj tabeli dat je pregled dužničkih hartija od vrijednosti vrednovanih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prema internom rejtingu i umanjenju vrijednosti:

(U hiljadama BAM)

Hartije od vrijednosti	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	31. decembar 2020.	
				Ukupno	
Hartije od vrijednosti iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	35.939	-	-	35.939	
Ukupno:	35.939	-	-	35.939	

16. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Fer vrijednost na dan 01. januar 2019.	49	-	-	49
Kupljeni instrumenti glavnica	30.006	-	-	30.006
Kupljeni instrumenti kamata	14	-	-	14
Otplaćeni instrumenti glavnica	(27)	-	-	(27)
Otplaćeni instrumenti kamata	(15)	-	-	(15)
Obračunata kamata	289	-	-	289
Promjena fer vrijednosti glavnice	342	-	-	342
Promjena fer vrijednosti po osnovu amortizacije diskonta/premije	75	-	-	75
Fer vrijednost na dan 31. decembar 2019.	30.733	-	-	30.733
Fer vrijednost na dan 01. januar 2020.	30.733	-	-	30.733
Kupljeni instrumenti glavnica	15.227	-	-	15.227
Kupljeni instrumenti kamata	-	-	-	-
Otplaćeni instrumenti glavnica	(10.035)	-	-	(10.035)
Otplaćeni instrumenti kamata	(822)	-	-	(822)
Obračunata kamata	687	-	-	687
Promjena fer vrijednosti glavnice	(96)	-	-	(96)
Promjena fer vrijednosti po osnovu amortizacije diskonta/premije	245	-	-	245
Fer vrijednost na dan 31. decembar 2020.	35.939	-	-	35.939

Kretanja rezervisanja dužničkih hartija od vrijednosti po nivoima očekivanih gubitaka:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Ispravka vrijednosti na dan 01. januar 2019.	-	-	-	-
Izdvajanje u toku godine	86	-	-	86
Ukidanje u toku godine	(1)	-	-	(1)
Ispravka vrijednosti na dan 31. decembar 2019.	85	-	-	85
Efekat primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka	(55)	-	-	(55)
Ispravka vrijednosti na dan 1. januar 2020.	30	-	-	30
Izdvajanje u toku godine	16	-	-	16
Ukidanje u toku godine	(10)	-	-	(10)
Ispravka vrijednosti na dan 31. decembar 2020.	36	-	-	36

17. KREDITI PLASIRANI KOMITENTIMA

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Kratkoročni krediti u BAM	67.266	62.825
Kratkoročni krediti u stranoj valuti	-	1
Dugoročni krediti u BAM	237.903	194.190
Dugoročni krediti u stranoj valuti	-	116
Plaćene garancije	329	446
Tekuća dospijeća dugoročnih kredita	80.370	82.426
	385.868	340.004
Minus: Ispravka vrijednosti kredita plasiranih komitentima	(37.944)	(27.244)
Ukupno:	347.924	312.760

U toku 2020. godine izvršen je računovodstveni otpis kredita u iznosu od 1.847 hiljada BAM, odnosno prenos njihove bilanske izloženosti nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti, te iste proglašila u potpunosti dospjelim, na vanbilansnu evidenciju, a u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Banka je do 31. decembra 2020. godine plasirala više dugoročnih kredita, a u manjem iznosu kratkoročnih kredita, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 1,65%-15,90%. Krediti koji su plasirani po kamatonosnoj stopi u rasponu od 1,65%-6,99% su kredit koji su odobreni iz sredstva Investiciono razvojne banke Republike Srpske ili krediti koji su obezbjeđeni/pokriveni djelimično ili u potpunosti namjenski oročenim depozitom. Kao osiguranje za odobrene kredite, Banka je uzimala depozite, zalogu nad pokretnom i nepokretnom imovinom, hartije od vrijednosti, administrativne zabrane, mjenice i naloge za prenos. Organizacioni dio Banke za rizike kontinuirano prati tržišnu vrijednost instrumenata osiguranja.

Najveći dio kredita preko jedne godine u domaćoj valutni na dan do 31. decembra 2020. godine su plasirani preduzećima i stanovništvu uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 6,99% do 15,90%, uvećanu za šestomjesečni Euribor, na period od 5 godina do maksimalno 10 godina. Kamatna stopa od 1,65% odobravana je klijentima koji su kao obezbjeđenja kredita imali 100% namjenski oročen depozit kod Banke, dok se kamatne stope veće od 15,90% odnose na dugoročne kredite preuzete od MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka.

Najveći dio dugoročnih plasmana plasiranih stanovništvu odobreni su sa namjenom finansiranja opšte potrošnje, kupovine stambenih jedinica, izgradnje i adaptacije, investicije fizičkih lica, dok je namjena dugoročnih plasmana pravnim licima bila finansiranje osnovnih sredstava, investicija i trajnih obrtnih sredstava.

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju na dan 31. decembra 2020. godine, u najvećem dijelu obuhvata komitente sa sjedištem na području grada Banja Luka (oko 15,36 %) ukupnog portfolia banke, grada Bijeljina (oko 7,07%), Pala (6,07%), grada Prijedora (oko 5,6%), Istočno Sarajevo (oko 5,47%).

18. NEKRETNINE, OPREMA I NEMATERIJALNA ULAGANJA

(U hiljadama BAM)

	Ulaganja u tuđe objekte	Građevin- ski objekti	Oprema	Oprema u pripremi	Ukupno nekretnine i oprema	Nemateri- jalna ulaganja
Stanje, 1. januar 2019. godine	887	-	4.013	77	4.977	1.221
Nabavke u periodu	172	-	515	-	687	110
Prenos sa/na	-	-	77	(77)	-	-
Prodaja	-	-	(26)	-	(26)	-
Rashodovanje	(54)	-	(108)	-	(162)	-
Stanje, 31. decembar 2019.	Godine	1.005	4.471	-	5.476	1.331
Nabavke u periodu	93	-	608	136	837	76
Prodaja	-	-	(115)	-	(115)	-
Rashodovanje	(8)	-	(49)	-	(57)	-
Stanje, 31. decembar 2020.	Godine	1.090	4.915	136	6.141	1.407
Ispravka vrijednosti						
Stanje 1. januar 2019. godine	351	-	2.377	-	2.728	985
Amortizacija	151	-	468	-	619	68
Prodaja	-	-	(26)	-	(26)	-
Rashodovanje	(52)	-	(96)	-	(148)	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	Godine	450	2.723	-	3.173	1.053
Amortizacija	158	-	485	-	643	84
Prodaja	-	-	(100)	-	(100)	-
Rashodovanje	(7)	-	(43)	-	(50)	-
Stanje na dan 31. decembra 2020.	Godine	601	3.065	-	3.666	1.137
31. decembar 2019. godine	555	-	1.748	-	2.303	278
31. decembar 2020. godine	489	-	1.850	136	2.475	270

Na dan 31. decembra 2020. godine oprema i građevinski objekti osigurani su od uobičajenih rizika i Banka nema tereta niti zaloga nad nekretninama, opremom i nematerijalna ulaganja.

18.1. INVESTICIONA ULAGANJA

(U hiljadama BAM)

Investicione nekretnine

Nabavna vrijednost

Stanje, 1. januara 2019. godine

Nabavke u period

Prenos

4.834

Stanje, 31. decembar 2019. godine

4.834

Nabavke u period

Prenos

-

Stanje, 31.decembar 2020. godine

4.834

Ispravka vrijednosti

Stanje, 1. januar 2019. godine

162

Amortizacija

63

Stanje, 31. decembar 2019 godine

225

Amortizacija

63

Stanje, 31. decembar 2020. godine

288

31. decembar 2019. godine

4.609

31. decembar 2020. godine

4.546

Objekat u ulici Vase Pelagića broj 22 je u skladu sa MRS 40 reklassifikovan u investicione nekretnine u iznosu od 4.834 hiljada BAM. Ulaganja u nekretnine se vode po metodu nabavne vrijednosti. Na dan 31.decembra 2020. godine sudske vještak građevinske struke izvršio je procjenu nekretnine i procijenjena vrijednost iznosi 4.618 hiljada BAM (31.decembra 2019. godine 4.655 hiljada BAM).

18.2. POSLOVNI PROSTORI UZETI U NAJAM

	(U hiljadama BAM)
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	7.970
Nove nabavke	1.062
Ispravka vrijednosti	(1.382)
Stanje na dan 31. decembar 2019. godine	7.650
Nove nabavke	1.583
Raskid ugovora	(163)
Ispravka vrijednosti	(1.475)
Ispravka vrijednosti raskid ugovora	126
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	7.721

Sljedeća tabela prikazuje analizu dospijeća ugovorene nediskontovane obaveze za najam:

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Manje od jedne godine	1.273	1.547
Od jedne do pet godina	5.092	4.450
Više od pet godina	1.641	3.294
Ukupne ugovorene obaveze za najam	8.006	9.291
Obaveze za najam uključene u notu 23 na dan 31. decembar 2020.	8.006	7.808

Iznosi priznati u izvještaju dobitka i gubitka Banke i ostale sveobuhvatne dobiti:

	(U hiljadama BAM)	
	Period završen 31. decembar 2020.	Period završen 31. decembar 2019.
Kamate na obaveze za najam MSFI 16	367	373
Amortizacija	1.475	1.382
Ukupni troškovi najma		1.842
		1.755

19. OSTALA AKTIVA

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
U BAM:		
- Sredstva stečena naplatom potraživanja	5.283	3.744
- Otkupljena potraživanja	639	1.635
- Razgraničeni ostali troškovi	302	239
- Potraživanja za naknade i provizije	191	105
- Zalihe materijala	53	88
- Dati avansi	60	47
- Ostala potraživanja	1.112	779
U stranoj valuti:		
- Razgraničena potraživanja za obračunate troškove	139	32
- Avansi u stranoj valuti	2	33
- Ostala potraživanja u stranoj valuti	198	61
	7.979	6.763
Minus: Ispravka vrijednosti obračunatih kamata i ostale aktive	(2.654)	(876)
Ukupno:	5.325	5.887

20. DEPOZITI KOMITENATA

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Depoziti po viđenju u BAM:		
- vlada i vladine institucije	3.292	3.388
- preduzeća	18.339	13.028
- banke i bankarske institucije	40	33
- neprofitne organizacije	1.151	1.167
- nebarkarske finansijske institucije	6.921	6.964
- građani/strana lica	29.494	25.331
- ostalo	352	270
	59.589	50.181
Depoziti po viđenju u stranoj valuti:		
- preduzeća	7.945	5.279
- neprofitne organizacije	1.277	1.942
- nebarkarske finansijske institucije	5.364	1.574
- građani/strana lica	8.053	6.719
	22.639	15.514
Kratkoročni depoziti u BAM:		
- banke i bankarske institucije	2.500	7.000
- vlada i vladine institucije	500	500
- preduzeća	100	-
- nebarkarske finansijske institucije	800	18.077
- građani	51	620
- Ostalo	1.174	82
	5.125	26.279
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti:		
- stanovništvo	41	777
	41	777
Dugoročni depoziti u BAM:		
- banke i bankarske institucije	5.000	-
- vlada i vladine institucije	10.950	950
- preduzeća	10.638	8.214
- neprofitne organizacije	1.267	1.259
- nebarkarske finansijske institucije	15.898	17.584
- građani	98.644	92.881
- ostalo	500	500
	142.897	121.388
Dugoročni depoziti u stranoj valuti:		
- preduzeća	2.444	2.097
- nebarkarske finansijske institucije	2.065	2.065
- građani/strana lica	156.150	149.570
- neprofitne organizacije	1.173	1.173
	161.832	154.905
Ukupno:	392.123	369.044

20. DEPOZITI KOMITENATA (nastavak)**Tekuća dospjeća dugoročnih depozita**

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2020.	31. decembra 2019.
Dugoročni dio dugoročnih depozita u BAM		
- banke i bankarske institucije	5.000	-
- vlada i vladine institucije	-	150
- preduzeća	6.453	3.784
- neprofitne organizacije	833	2
- nebarkarske finansijske institucije	9.494	7.354
- građani	44.404	54.832
- ostali	-	500
	66.184	66.622
Dugoročni dio dugoročnih depozita u stranoj valuti		
- preduzeća	1.582	2.097
- nebarkarske finansijske institucije	2.065	1.565
- građani/strana lica	76.192	87.406
- neprofitne organizacije	1.173	1.173
	81.012	92.241
Tekuće dospjeće dugoročnih depozita u BAM		
- vlada i vladine institucije	10.950	800
- preduzeća	4.185	4.430
- neprofitne organizacije	434	1.257
- nebarkarske finansijske institucije	6.404	10.230
- građani	54.240	38.049
- ostali	500	-
	76.713	54.766
Tekuće dospjeće dugoročnih depozita u stranoj valuti		
- preduzeća	862	-
- nebarkarskih finansijskih institucija	-	500
- građani/strana lica	79.958	62.164
	80.820	62.664
Ukupno dugoročni depoziti u BAM:	142.897	121.388
Ukupno dugoročni depoziti u stranoj valuti:	161.832	154.905

21. OBAVEZE PO KREDITIMA

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
U BAM:		
- Fond za razvoj i zapošljavanje RS	10.805	4.433
- Fond stanovanja RS	9.247	9.236
- Fond za razvoj istočnog dijela RS	3.725	4.144
Ukupno u BAM:	23.777	17.813
U stranoj valuti		
- EFSE	13.691	-
Ukupno u stranoj valuti	13.691	-
 Razgraničene obaveze za kamatu u domaćoj valuti po dugoročnim kreditima od rezidenata	24	23
Razgraničene obaveze za kamatu u stranoj valuti po kratkoročnim kreditima od nerezidenata	20	-
 Ukupno dugoročni dio obaveza u BAM:	23.801	17.836
Ukupne obaveze po kreditima	37.512	17.836
 Tekuća dospijeća:		
- IRB	3.182	2.320
- EFSE	13.711	-
 Ukupno tekuća dospijeća dugoročnih obaveza:	16.893	2.320

Na dan 31. decembra 2020. godine ukupno stanje obaveza po osnovu kredita od fondova kojima upravlja Investiciono Razvojna Banka Republike Srpske iznosi 23.777 hiljada BAM (31. decembar 2019. iznosi 17.813 hiljada BAM).

Banka je 09. jula 2020. godine zaključila ugovor sa EFSE Luksemburg o kreditnom zaduženju u visini od 13.691 hiljada BAM, na period od 3 godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu od 3,1%. Prilivi po kreditnom zaduženju odvijao se u tri tranše. Na dan 31.12.2020. godine realizovan je ukupan priliv u iznosu 13.691 hiljada BAM.

Sredstva primljenih kredita su namijenjena za kreditiranje klijenata banke za nabavku osnovnih sredstava, obrtnog kapitala, investicija, početnih poslovnih aktivnosti malih i srednjih preduzeća i preduzetnika.

Prema ugovoru o kreditu potpisanim sa kreditorom, Banka je na osnovu Ugovora XX BA S MFBL 004, od 09. jula 2020. godine, obavezna da se pridržava određenih procedura i računovodstvenih evidencija koje adekvatno odražavaju operacije Banke u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje i određenim finansijskim uslovima.

Banka na dan 31. decembra 2020. godine nije ispunila sve zahtijevane finansijske pokazatelje iz gore navedenog Ugovora sa kreditorom EFSE, Luksemburg. Banka se obratila kreditoru sa zahtjevom i dobila odobrenje „Waiver“ do 31. decembra 2020. godine. U skladu sa zahtjevima MRS 1 Banka je na dan 31. decembra 2020. godine obaveze po kreditima klasifikovala u kratkoročne kredite, zbog neispunjavanja gore navedenih uslova.

22. SUBORDINIRANI DUG

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
EFSE, Luksemburg	6.845	6.845
Razgraničene obaveze za kamatu u stranoj valuti po dugoročnim subordiniranim kreditima	119	111
Ukupno:	6.964	6.956

Rješenjem broj 03-1515-3/16 od 7. oktobra 2016. godine ABRS je dala saglasnost za uključenje subordinisanog duga u dopunski kapital Banke u iznosu od 6.845 hiljada BAM.

Banka je 13. oktobra 2016. godine zaključila ugovor sa EFSE, Luksemburg o subordinisanom kreditu u visini od 6.845 hiljada BAM, na period od 6 godina, uz jednokratan povrat i kamatnu stopu od 6,2 %. Svrha kredita je jačanje ukupnog kapitala Banke.

Banka na dan 31. decembra 2020. godine nije ispunila sve zahtijevane finansijske pokazatelje iz gore navedenog Ugovora sa kreditorom EFSE, Luksemburg te se Banka se obratila kreditoru zahtjevom i dobila odobrenje „Waiver“ do 31.12.2020. godine.

23. OSTALA PASIVA

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
U BAM:		
- razgraničeni prihodi	2.388	2.519
- obaveze prema dobavljačima	213	211
- razgraničeni rashodi	176	52
- obaveze po osnovu najma MSFI 16 (napomena 18.2)	8.006	7.808
- ostale obaveze	935	1.349
U stranoj valuti:		
- obaveze prema dobavljačima	17	42
- ostale obaveze	81	25
Ukupno:	11.816	12.006

24. KAPITAL**Akciski kapital**

Akciski kapital Banke je formiran inicijalnim ulozima akcionara, i naknadnom dokapitalizacijom u novcu. Osnovni kapital Banke na dan 31. decembra 2020. godine iznosi 51.141 hiljada BAM (na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 51.141 hiljada BAM), i sastoji se od 511.410 redovnih akcija nominalne vrijednosti od 100 BAM. Prema izvodu Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske, struktura kapitala na dan 31. decembra 2020. godine je bila sljedeća:

	Broj akcija	U hiljadama BAM	%
MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	404.981	40.498	79,19
Nederlandse Financierings - Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (u daljem tekstu: FMO).			
Holandija	59.170	5.917	11,57
KfW, Njemačka	47.259	4.726	9,24
	511.410	51.141	100,00

24. KAPITAL (nastavak)

Na dan 31. decembra 2019. godine, struktura akcijskog kapitala Banke je bila sljedeća:

	Broj akcija	U hiljadama BAM	%
MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	404.981	40.498	79,19
Nederlandse Financierings - Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (u daljem tekstu: FMO).			
Holandija	59.170	5.917	11,57
KfW, Njemačka	47.259	4.726	9,24
	511.410	51.141	100,00

Rezerve kapitala

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019
Zakonske rezerve	798	500
Revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti HOV	568	417
Revalorizacione rezerve po osnovu rezervisanja/ očekivani kreditni gubici po osnovu HOV - MSFI 9	36	85
	1.402	1.002

Rezerve kapitala na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od 298 hiljada BAM (31.12.2019. godine u iznosu od 262 hiljada BAM) su nastale izdvajanjem sredstava iz dobiti po Odluci Nadzornog odbora broj NO-80/2020. godine od 28. aprila 2020. godine i Odluci Skupštine Banke broj SK -7/2020 od 16.06.2020. godine, na zakonske rezerve.

25. ZARADA PO AKCIJI

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Neto dobitak perioda	4.316	5.955
Ponderisani broj akcija	511.410	472.533
Osnovna zarada po akciji (u BAM)	8,44	12,60

Obzirom da Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, razrijeđena zaradu po akciji je ista kao i osnovna.

26. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE**a) Plative i činidbene garancije i ostale preuzete neopozive obaveze**

	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
Plative garancije	15.759	11.473
Činidbene garancije	28.674	21.320
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	14.588	14.741
Neiskorištena prekoračenja po računima i kreditnim karticama	<u>7.845</u>	<u>6.956</u>
Ukupno	66.866	54.490
Ispravka vrijednosti	<u>(682)</u>	<u>(210)</u>
Ukupno	<u>66.184</u>	<u>54.280</u>

b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2020. godine Banka vodi sporove po 1.432 predmeta. Ukupan iznos portfolija koji je zaprimljen u Sektor pravnih poslova i restrukturiranja na dan 31. decembar 2020. godine je 21.219 hiljada BAM (31. decembar 2019. godine je 18.949 hiljada BAM).

Na dan 31. decembra 2020. godine protiv Banke je pokrenuto 14 sudskih sporova. Imajući u vidu prirodu spora Odbor za procjenu postojanja rizika gubitka u postupcima protiv Banke utvrđuje da je procijenjena uspješnost Banke u svim navedenim sporovima preko 50%, te u skladu sa Procedurom o procjeni uspješnosti Banke i određivanju rezervisanja u postupcima koji se vode protiv „MF banke“ a.d. Banja Luka je predložila da se po navednim sudskim postupcima rezerviše vrijednosti sporova u iznosu od 68 hiljada BAM, što je i potvrđeno Odlukom Uprave (rezervisanja po sudskim sporovim na dan 31. decembar 2019. godine iznose 84 hiljada BAM).

c) Usaglašenost sa zakonskim propisima

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih različitih plasmana uskladi sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Na dan 31. decembra 2020. godine Banka je po svim pokazateljima bila uskladena sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

27. ODNOSI SA POVEZANIM SUBJEKTIMA

(U hiljadama BAM)

Izvještaj o finansijskom položaju	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Sredstva:		
Potraživanja po osnovu plasiranih kredita:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka (matično društvo)	2.000	-
- Drvex d.o.o., Laktaši	396	245
- Rukovodstva, Uprave banke i NO	544	530
- Ostala povezana lica	872	252
Ostala aktivna vremenska razgraničenja		
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	104	86
- MF Software d.o.o., Banja Luka	148	106
Potraživanja za obračunatu kamatu		
- Drvex d.o.o., Laktaši	1	-
- Ostala povezana lica	6	3
Sredstva, ukupno	4.071	1.222
Obaveze po osnovu depozita:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka (matično društvo)	9.659	3.528
- MF Software d.o.o., Banja Luka	116	115
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	4.573	5.938
- Udruženje građana Mikrofin	536	615
- Drvex d.o.o., Laktaši	200	268
- Rukovodstva, Uprave banke i NO	1.004	1.000
- Ostala povezana lica	2.318	1.388
	18.406	12.852
Ostale obaveze		
- MF Software d.o.o., Banja Luka	8	-
- Drvex d.o.o., Laktaši	2	-
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka (matično društvo)	1	-
- Ostala povezana lica	-	4
	11	4
Obaveze za kamatu:		
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	6	-
- Udruženje građana Mikrofin	1	-
- Ostala povezana lica	90	48
	97	48
Obaveze, ukupno	18.514	12.904
Obaveze, neto	(14.443)	(11.685)
Vanbilans	2.092	1.081

27. ODNOSI SA POVEZANIM SUBJEKTIMA (nastavak)

Izvještaj o dobitku i gubitku	31. decembar 2020.	(U hiljadama BAM) 31. decembar 2019.
Prihodi		
Prihodi od naknada od povezanih pravnih lica:		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	613	575
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	14	14
- MF SOFTWARE d.o.o., Banja Luka	1	1
- Drvex d.o.o., Laktaši	6	5
- Rukovodstva, Uprave banke i NO	4	6
- Ostala povezana lica	51	5
Prihodi po osnovu zakupa		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	523	523
- MF SOFTWARE d.o.o., Banja Luka	79	79
Prihodi od kamata		
- Drvex d.o.o., Laktaši	12	14
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	2	14
- Rukovodstva, Uprave banke i NO	25	25
- Ostala povezana lica	72	80
Prihodi, ukupno	1.402	1.341
Rashodi		
Troškovi zakupa		
- MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka	(27)	(29)
- Drvex d.o.o. Laktaši	(39)	(39)
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	(51)	(51)
- MF SOFTWARE d.o.o., Banja Luka	(239)	(239)
Ostali troškovi		
- MF SOFTWARE d.o.o., Banja Luka - licence	(117)	(117)
- MF SOFTWARE d.o.o., Banja Luka - OS	(194)	(146)
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka - osiguranje	(245)	(249)
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka - ostalo	(5)	(2)
- Ostala povezana lica	-	(14)
Rashodi kamata:		
- Mikrofin osiguranje a.d., Banja Luka	(68)	(76)
- Udruženje građana Mikrofin, Banja Luka	(7)	(11)
- Rukovodstva, Uprave banke i NO	(18)	(11)
- Ostala povezana lica	(51)	(29)
Rashodi po osnovu naknada rukovodstva		
Banke, Uprave banke i NO	(1.323)	(1.183)
Rashodi, ukupno	(2.384)	(2.196)
Rashodi, neto	(982)	(855)

28. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

29. TEKUĆA EKONOMSKA SITUACIJA I NJEN UTICAJ NA POSLOVANJE BANKE

U toku 2020. godine Banka je bila pod određenim uticajem globalne ekonomske i finansijske krize uzrokovane korona virusom COVID 19 kao i osjetnog pada privredne aktivnosti u BiH.

Nakon što je u martu 2020. godine Svjetska zdravstvena organizacija proglašila pandemiju COVID-19, koja je zahvatila cijeli svijet, nastala je ne samo duboka zdravstvena kriza, nego je došlo do ogromnih promjena u globalnoj ekonomiji i ekonomijama pojedinih zemalja. Naložene mjere izolacije i socijalnog distanciranja su uticale na smanjenje obima, a u određenim slučajevima i potpunog prekida ekonomske aktivnosti pojedinih djelatnosti.

Vlada Republike Srpske i entitetske Agencije za bankarstvo preduzele su tokom 2020. godine sveobuhvatne mjere fiskalne i monetarne politike s ciljem smanjenja negativnih efekata. U cilju podrške finansijskog i realnog sektora RS, ABRS je propisanim mjerama doprinijela očuvanju kreditnih aktivnosti i smanjenju negativnih efekata pandemije.

Na smanjenje negativnih efekata krize u značajnoj mjeri je doprinio i moratorij u otplati obaveza za sve dužnike kojim je to bilo neophodno, prvo u trajanju do objave prekida vanredne situacije, a zatim u maksimalnom trajanju do 6 mjeseci.

Banka je od samog početka uvela preventivne mјere za suočavanje sa pandemijom, uključujući pоoštravanje praćenja rizika i nastavlja proaktivno da upravlja razvojem situacije. Nefinansijski rizik koji proističe iz ograničenja kretanja i daljinskog rada osoblja, drugih ugovornih strana, klijenata i dobavljača, prati se i njime se adekvatno upravlja.

Banka je uzela u obzir uticaj COVID-19 prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja na dan 31.12.2020. godine. Uticaj COVID-19 rezultirao je u primjeni daljih prosuđivanja i uključivanju procjena specifičnih za uticaj COVID-19.

I pored značajnih kreditnih aktivnosti tokom 2020. godine, Banka nije imala problema sa likvidnošću.

Do sada, tekuća finansijska kriza je imala ograničen uticaj na finansijski položaj i performanse Banke, prije svega zahvaljujući internim politikama upravljanja rizicima i regulatornim ograničenjima, Banka je blagovremeno preduzela više mјera za sprečavanje pogoršanja rizika, kao što su:

- revidiranje politika i procedura odobravanja kredita, procjene kreditnog rizika, te upravljanja rizicima.
- prilagođavanje ponude proizvoda i usluga potrebama klijenata i strukturi raspoloživih izvora.
- odobravanje restrukturiranja kredita u cilju prilagođavanja plaćanja realnim izvorima klijenta.
- ponovno vrednovanje kolaterala prilikom reodobravanja i restrukturiranja kredita.

Banka pažljivo i na redovnoj osnovi prati kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni i devizni rizik. Očekuje se da će i likvidnost Banke u budućem periodu biti na zadovoljavajućem nivou.

Ekonomska situacija u zemlji i svijetu vjerovatno će uticati na položaj određenih industrijskih grana, kao i na sposobnost nekih klijenata da servisiraju svoje kreditne obaveze što može imati uticaj na rezervisanja Banke za gubitke po osnovu obezvrijedeњa nakon 31. decembra 2020. godine, a zatim i na druga područja u kojima se od rukovodstva Banke očekuje da daje procjene, uključujući i procjenu vrijednosti sredstava obezbjeđenja i hartija od vrijednosti. Finansijski izvještaji Banke sadrže značajne računovodstvene procjene koje se odnose na gubitke uslijed umanjenja vrijednosti imovine, procjenu vrijednosti sredstava. Banka će se nakon 31. decembra 2020. godine koncentrisati na upravljanje svojim finansijskim portfoliom u skladu sa promjenama u poslovnom okruženju.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

30.1. Upravljanje finansijskim rizicima

Banka je izložena različitim vrstama finansijskih rizika na osnovu svojih aktivnosti koje, između ostalog, uključuju analize, procjene, prihvatanje određenog stepena rizika ili kombinacije rizika, kao i upravljanje istim. Preuzimanje rizika se nalazi u osnovi finansijskog poslovanja, a operativni rizici su proratni efekti svakog posla. Banka ima cilj da postigne odgovarajuću ravnotežu između preuzetih rizika i povrata na ulaganja, i da svede na minimum potencijalne negativne efekte istih na finansijski rezultat Banke.

Politike upravljanja rizicima Banke koriste se za identifikovanje i analizu ovih rizika, za uspostavljanje odgovarajućih ograničenja i kontrola, za posmatranje rizika i poštovanje ograničenja na osnovu pouzdanih i ažurnih informacionih sistema. Banka redovno preispituje svoje politike i sisteme upravljanja rizicima da bi isti odgovarali promjenama na tržištu, promjenama proizvoda i novim najboljim praksama.

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima kako bi na vrijeme identifikovala, procijenila i pratila rizike kojima je izložena u svom poslovanju.

Struktura upravljanja rizicima organizovana je u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srbije i važećim Odlukama ABRS.

Nadzorni odbor

Odgovornost Nadzornog odbora Banke je da definiše strategiju upravljanja rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke, kao i politiku upravljanja rizicima Banke, te da nadgleda rizike koje Banka preuzima u svojim aktivnostima.

Nadzorni odbor usvaja program, politike i procedure za identifikovanje, mjerjenje i procjenu rizika, kao i upravljanje rizikom. Nadzorni odbor obezbjeđuje potpuno postupanje Banke u skladu sa definisanim strategijom i usvojenim politikama i procedurama.

Nadzorni odbor je, takođe, zadužen za rizike velike izloženosti (bilo kada je riječ o pojedinačnom klijentu ili grupi povezanih lica), te odlučuje o odobravanju svih zahtjeva za rizične proizvode banke (na preporuku Kreditnog odbora banke) svih izloženosti (na nivou klijenta ili grupe povezanih lica) preko 3.500 hiljade BAM, osim ukoliko je podnosič zahtjeva lice u posebnom odnosu sa bankom, a izloženost banke prema tom licu nije veće od 100 hiljada BAM za fizičko, odnosno 250 hiljada BAM za pravno lice, ili su ovi limiti za određena lica u posebnom odnosu, odlukom Nadzornog odbora Banke i veći, onda ove izloženosti odobrava Kreditni odbor Banke, i u slučaju da da je ukupna izloženost grupe povezanih lica veća od 3.500.000, a maksimalno do granice koja predstavlja veliku izloženost banke.

Uprava Banke

Odgovornost Uprave Banke je da kreira, razvija i blagovremeno podnosi Nadzornom odboru prijedloge za donošenje programa, politika i procedura za identifikovanje, mjerjenje i procjenu rizika, kao i upravljanje rizicima.

Uprava Banke je odgovorna za sprovođenje definisane strategije upravljanja rizicima i strategije upravljanja kapitalom, kao i politike upravljanja rizicima Banke.

Uprava Banke nadzire rad nižih nivoa rukovodstva i izvršilaca u Banci, te kontroliše primjenu usvojenih politika i procedura. Uprava Banke najmanje kvartalno prati kretanja i vrši analizu upravljanja rizicima, te redovno izvještava Nadzorni odbor. U slučaju da neke aktivnosti i rizici nisu definisani politikom i strategijom, Uprava Banke je u obavezi da o tim slučajevima obavijesti Nadzorni odbor.

Uprava Banke imenuje i razrješava članove Kreditnog odbora Banke.

Kreditni odbor Banke

Obaveza Kreditnog odbora Banke je da, u okvirima utvrđene kreditne politike Banke, donosi odluke o plasmanima preko 750 hiljada BAM do 3.500 hiljada BAM ukupne izloženosti klijenta/grupe povezanih lica prema Banci, a za zahtjeve lica u posebnom odnosu sa bankom, ukoliko izloženost banke prema tom licu nije veće od 100 hiljada BAM za fizičko, odnosno 250 hiljada BAM za pravno lice, ili su ovi limiti za određena lica u posebnom odnosu, odlukom Nadzornog odbora Banke i veći, onda ove izloženosti odobrava Kreditni odbor Banke, i u slučaju da da je ukupna izloženost grupe povezanih lica veća od 3.500 hiljada BAM, a maksimum do granice koja predstavlja veliku izloženost banke.

Donošenje odluke o plasmanima ispod iznosa koji su u nadležnosti Kreditnog odbora Banke je nadležnost Kreditnog odbora Sektora tržišta, Kreditnog odbora regije ili Kreditnog odbora filijale.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.1. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Sektor upravljanja rizicima

Uloga Sektora upravljanja rizicima je identifikacija, mjerjenje, procjena i upravljanje rizicima koje je Banka preuzeila u svom redovnom poslovanju. Obaveza Sektora upravljanja rizicima je davanje mišljenja u pisanoj formi za ukupne izloženosti za fizička lica veće od 20 hiljada BAM odnosno preko 30 hiljada BAM ukupne izloženosti za pravna lica. Mišljenje Sektora upravljanja rizicima je sastavni dio kreditnog prijedloga, odnosno predmeta koji se razmatra na Kreditnom odboru.

Rukovodilac Sektora upravljanja rizicima kao član Kreditnog odbora Banke kao i član Uprave nadležan za upravljanje rizicima imaju pravo veta kod odlučivanja o plasmanima koje razmatra Kreditni odbor Banke. Sektor upravljanja rizicima daje mišljenje o novim kreditnim proizvodima koji generišu rizik kao i ostalim oblastima koji generišu rizik.

Sektor upravljanja rizicima priprema pored redovnih izvještaja i detaljne analize kvaliteta izloženosti i kolateralne pokrivenosti koje će omogućiti bolje razumjevanje, prihvatanje i ublažavanje kreditnog rizika.

Sektor sredstava i transakcionalih poslova

Sektor sredstava i transakcionalih poslova svoju ulogu upravljanja tekućom likvidnošću ostvaruje kroz sljedeće aktivnosti:

- planiranje priliva i odliva novčanih sredstava na dnevnom nivou,
- praćenjem poslovnih promjena i stanja novčanih sredstava na računu rezervi kod CB BiH, na računima kod korespondentnih banaka u inostranstvu i u zemlji, kao i novčanih sredstava u gotovom novcu u domaćoj i stranoj valuti u trezoru i u blagajnama Banke,
- pribavljanje nedostajućih sredstava ili plasiranje viška likvidnih sredstava na finansijskim tržištima,
- prati velike pojedinačne odlive/prilive sredstava deponenata, prati isplate kredita, a sve u cilju održavanja devizne pozicije, ročne strukture i ispunjenja svih dospjelih obaveza na vrijeme.
- analizu strukture i ročnosti depozita preduzimajući aktivnosti ponovnog ugovaranja ročnosti dospjelih depozita,
- održava i izdvaja zakonsku obaveznu rezervu kao minimalan iznos sredstava izdvojenih na računu rezervi kod CB BiH,
- priprema dnevne, mjesечne i šestomjesečne planove likvidnosti kao metod procjene buduće likvidnosti,
- interno i eksterno izvještavanje o kretanju likvidnosti.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO)

Osnovna funkcija Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke (ALCO) je identifikacija, mjerjenje i upravljanje rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih i vanbilansnih pozicija, prije svega rizikom likvidnosti i kamatnim rizikom, definišući odgovarajuće limite rizika i mjere kojima se eliminise negativan uticaj na profitabilnost.

Odbor za upravljanje plasmanima

Osnovna funkcija Odbora za upravljanje plasmanima je da nadzire kvalitet kreditnih plasmana Banke, proces monitoringa i efikasnosti upravljanja kreditnim rizikom, prati procese naplate u Sektoru pravnih poslova i restrukturiranja i njihovo ostvarivanje u skladu sa poslovnim ciljevima MF Banke (u daljem tekstu Banka). Uloga odbora za praćenje kreditnog procesa po svim njegovim fazama da u slučaju identifikovanja uskog grla pripremi prijedlog Upravi Banke da se definišu mjere, aktivnosti i odgovorni na otklanjanju istih. Takođe je uloga koordinacija i strategijsko usmjeravanje procesa i aktivnosti između svih poslovnih funkcija u Banci koje su uključene u kreditni proces radi optimizacije procesa u svim njegovim fazama uz postizanje zadanih ciljeva i planiranih vrijednosti uz redovne kontrole povezane sa ovim procesima. U nadležnosti ovog odbora je davanje saglasnosti za odstupanja od definisanih procedura naplate, kao i prijedloga za poboljšanje kvaliteta kreditnog portfolia.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.1. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Komisija za likvidnost

Komisija za likvidnost, sastavljena od tri člana imenovana od strane NO Banke i to člana Uprave Banke, rukovodioca Sektora sredstava i transakcionih poslova i rukovodioca Sektora upravljanja rizicima i održava sastanke minimalno jednom mjesечно. Komisija za likvidnost prati i procjenjuje tekuću, dnevnu likvidnost na osnovu plana likvidnosti na određeni dan, kojeg Sektor sredstava i transakcionih poslova dostavlja na dnevnom nivou članovima Komisije i ostalim članovima Uprave Banke.

Na mjesecnom nivou analizira plan likvidnosti i njegovu realizaciju, predlaže mjere i definiše zadatke za potrebe održavanja likvidnosti Banke da bi izbjegla rizik negativnih efekata na finansijski rezultat Banke zbog nemogućnosti urednog izmirenja svojih tekućih obaveza.

Komisija za upravljanje rizikom

Komisiju za upravljanje rizikom čine Predsjednik Uprave banke, članovi Uprave banke, Rukovodilac sektora upravljanja rizikom i Kontrolna funkcija upravljanja rizicima. Komisija održava sastanke jednom mjesечно. Komisija kontinuirano i sistematicno prati sve rizike kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju kroz praćenje usklađenosti poslovanja sa Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima Banke, Politikom upravljanja rizicima Banke i Izjavom o sklonosti ka preuzimanju rizika Banke.

30.2. Sistem upravljanja rizicima i tehnike ublažavanja

Najznačajniji rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju jesu kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti i operativni rizik.

Banka se u svom poslovanju neminovno sreće sa različitim vrstama rizika, iz kojih mogu proisteći negativni efekti na poslovanje banke. Sistem upravljanja rizicima u Banci obuhvaćen je strategijom i politikom upravljanja rizicima, odgovarajućom unutrašnjom organizacionom struktururom banke, efektivnim i efikasnim procesom upravljanja svim rizicima kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatnim sistemom unutrašnjih kontrola i odgovarajućim informacionim sistemom kao i adekvatnim procesom interne procjene o adekvatnosti kapitala.

U cilju efikasnog upravljanja rizikom i uzimajući u obzir potrebu minimiziranja sukoba interesa između preuzimanja rizika, ograničenja nivoa rizika i kontrole, kao i revizije sistema upravljanja rizicima, sveobuhvatan sistem upravljanja rizicima Banke uspostavljen je u skladu sa principom "3 linije odbrane". „Prva linija odbrane“ ima za ciljeve: Identifikovanje, procjenu, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika u skladu sa limitima rizika utvrđenim u drugoj liniji odbrane. „Druga linija odbrane“ ima za cilj nezavisno od prve linije kontrole usklađenost sa utvrđenim ograničenjima. „Treća linija odbrane“ ima za cilj nezavisnu procjenu usklađenosti sistema upravljanja rizicima sa internim i eksternim zahtjevima.

Banka u svom poslovanju koristi tehnike smanjenje kreditnog rizika povezanog sa izloženošću ili izloženostima koje ta banka ima, a koja obuhvata materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu.

Materijalna kreditna zaštita predstavlja tehniku smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti banke proizilazi iz prava te banke da, u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza druge ugovorne strane ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja povezanih sa drugom ugovornom stranom, unovči ili prenese na sebe ili prisvoji ili zadrži određenu imovinu ili iznose, ili da smanji iznos izloženosti na iznos razlike između iznosa izloženosti i iznosa kreditne zaštite.

Nematerijalna kreditna zaštita je tehnika smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti banke proizilazi iz obaveze treće strane na plaćanje određenog iznosa u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza dužnika ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja.

Banka je u svom poslovanju naročito izložena sledećim rizicima:

- Kreditnom riziku, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrijednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, kao i rizik druge ugovorne strane;
- Riziku koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- Riziku likvidnosti;
- Tržišnim rizicima (kamatni rizik, devizni rizik i ostali);
- Operativnom riziku;
- Riziku ulaganja banke;
- Strateškom riziku;
- Riziku usklađenosti poslovanja banke
- Riziku od pranja novca i finansiranja terorizma

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.3. Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti)

Primjena MSFI 9 počela je od 1. januara 2018. godine i od tada Banka ima definisane strategije, politike i procedure vezane za biznis modele Banke, koji su dokazi za formalno dokumentovanje postojećih biznis modela, definisanje novih i njihovo prilagođavanje MSFI 9.

NO Banke je usvojio Metodologiju za izračunavanje ispravke vrijednosti za očekivane gubitke prema zahtjevima MSFI 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu: Metodologija) koja definiše metode i tehnike koje se koriste u MF Banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banka) u cilju obračunavanja individualne i grupne ispravke vrijednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija Banke tj. cjelokupne finansijske aktive u opsegu Standarda. Metodologijom su definisani kriteriji za određenje tipa finansijske aktive, kriterije za identifikaciju potraživanja koja je potrebno individualno procijeniti kao i kriterije za ocjenu potraživanja koja su predmet grupne procjene i ista se primjenjuje na nivou Banke na sistematičan način i konzistentno tokom vremena i njenom konzistentnom primjenom se omogućuje pravovremeno utvrđivanje očekivanih gubitaka koji proističu uslijed neispunjena ugovornih obaveza od strane klijenata ili značajnog povećanja kreditnog rizika, a sve u cilju zaštite kapitala Banke u periodu kada gubitak bude identifikovan i realizovan. Metodologija je zasnovana na zahtjevima definisanim Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Metodologija se zasniva na pravilima i istorijskim podacima, uvažava objektivne kriterije poslovanja na lokalnom tržištu (korištenje realne diskontne stope prilikom procjene očekivanih novčanih tokova, utrživot kolateralala i vrijeme potrebno za realizaciju, važeće zakonske propise i sudsku praksu u izvršenju istih, trenutne ekonomske uslove i druge relevantne faktore koji utiču na finansijsku sposobnost dužnika) te nameće obavezu Banke da procjeni trenutno stanje ekonomskog okruženja u kojem posluje i u skladu s tim u ispravke vrijednosti ugraditi očekivanje za buduće informacije.

Metodologijom je definisano:

- 1) Tip finansijske imovine tj. da li se radi o kupljenoj ili kreditno umanjenoj imovini;
- 2) Određivanje faze (Stage-a) u kojoj se finansijska imovina nalazi;
- 3) Određivanje limita materijalne značajnosti za pojedinačne izloženosti;
- 4) Identifikaciju izloženosti koje se procjenjuju/klasifikuju na individualnoj odnosno grupnoj osnovi;
- 5) Individualna ispravka vrijednosti;
- 6) Grupna ispravka vrijednosti.

Pored navedenog Metodologija obuhvata sljedeće:

- 1) identifikaciju potraživanja koja se klasifikuju na individualnoj odnosno grupnoj osnovi, te kriterije razvrstavanja potraživanja u homogene grupe sa sličnim karakteristikama (tip klijenta/segmentacija, vrsta kreditnog proizvoda, instrument osiguranja potraživanja, urednost u izmirenju obaveza, sektorska i geografska struktura, i sl.);
- 2) utvrđene metode i tehnike za klasifikaciju na individualnoj, odnosno grupnoj osnovi, uključujući i način procjene očekivanog vremena naplate i procenta vrijednosti instrumenta osiguranja potraživanja iz kojeg će biti izvršena naplata (uzeti u obzir sve troškove aktiviranja i naplate), te faktore koji se koriste pri utvrđivanju vremenskih intervala za procjenu gubitaka na osnovu podataka iz ranijih perioda;
- 3) korištene analize, procjene i ostali postupci pri obračunu ispravke vrijednosti, odnosno rezervisanja treba da su precizno objašnjeni i adekvatno dokumentovani u pisanoj formi;
- 4) osiguravanje tačnih i ažurnih podataka koji se uzimaju u obzir pri ocjeni naplativosti potraživanja;
- 5) jasno određene organizacione dijelove u čijoj nadležnosti je navedena procjena i uslove pod kojima se može vršiti procjena na osnovu ranijih iskustava.

Uzimajući u obzir činjenicu da regulativa ne stavlja izvan snage prethodne regulatorne odredbe koje se odnose na klasifikaciju izloženosti i izračun rezervisanja u skladu sa klasifikacijom izloženosti, iste ostaju na snazi. Banka je dužna istovremeno izračunavati rezervisanja u skladu sa klasifikacijom izloženosti i ispravku vrijednosti prema internoj metodologiji umanjenja vrijednosti. Metodološki okvir za izračun ispravke vrijednosti je podložan je daljem razvoju i daljim poboljšanjima u narednim razdobljima, zbog trenutne harmonizacije ABRS sa MSFI, poboljšanja u procesima Banke kao i promjenama u samim MSFI. Metodologija je temeljena na osnovu konačne verzije Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9: „Finansijski instrumenti“ usvojenog od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards Board – IASB) finansijske institucije su za svoje finansijske instrumente u obavezi biti uskladene sa zahtjevima ovog standarda od 01.01.2018. godine i ABRS Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.3. Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti) (nastavak)

Metodologija u skladu sa MSFI 9 i ABRS Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka podrazumjeva slijedeće:

- Koncept mjerena očekivanih gubitaka – mjerena je očekivanog gubitka prema MSFI 9 prelazi iz oblasti prepoznavanja nastalih gubitaka u oblast očekivanih gubitaka, pri čemu se za očekivanje gubitaka moraju uzeti u obzir različiti scenariji.
- Vjerovatnoćom ponderisani scenariji izračuna očekivanog gubitka – znači da se u svim fazama očekivanja gubitaka mora ugraditi i vjerovatnoćom ponderisani scenariji izračuna u minimalno dva tj. više scenarija sa pripadajućom vjerovatnoćom. Samim tim, za svaku izloženost postoji neka (pa čak i marginalno mala) vjerovatnoća nastanka gubitka.
- Neophodno adekvatno modeliranje risk parametara (EAD – izloženosti, PD – vjerovatnoća defaulta, LGD - gubitak po defaultu, CCF – faktor kreditne konverzije) – MSFI 9 pored toga što zahtjeva preciznije parametre za izračun očekivanih gubitaka koje u obzir uzimaju PIT (point-in-time) parametre, nasuprot trenutno definiranih IAS 39 (TTC – through the cycle).
- Neophodno modeliranje makroekonomskih očekivanja – prilikom određivanja risk parametara neophodno je uzeti u obzir i kako kretanje makroekonomskih varijabli utječe na kretanje risk parametara Banke.
- Kriteriji za prelazak u faze – MSFI 9 obzirom na određenje da u dijelu prihodujućeg portfolija postoji i faza 2 tj. faza u koju se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja, neophodno je da Banka definiše kriteriji na osnovu kojih će prepoznavati izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom u svim segmentima umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata.
- Obračun kamatnog prihoda na nekvalitetnu aktiju – jedini izvor kamatnog prihoda na nekvalitetnu aktiju je tzv. unwinding.
- POCI financijska aktiva (engl. purchased or originated credit-impaired financial assets) – definiše se nova kategorija aktive za koju je postoji poseban set pravila tj. aktiva koja sa sobom prilikom odobravanja ili kupovine već nosi oznaku umanjenja vrijednosti, aktiva za koju već postoji individualno očekivano umanjenje vrijednosti.

Ispravka vrijednosti prema MSFI 9 se kreira za finansijsku aktiju u opsegu standarda koja je razvrstana u odgovarajuće poslovne modele i područja 1 standarda.

Prema zahtjevima standarda MSFI 9 i ABRS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, Banka prema razumnom trošku i naporu procjenjuje u kojoj tački ekonomskog ciklusa se trenutno nalazi u odnosu na svoje izloženosti i kako makroekonomska kretanja odnosno buduće informacije mogu uticati na očekivani gubitak. Makroekonomski pokazatelji mogu različito uticati na risk parametre u izračunu dvanaestomjesečnih i cijeloživotnih gubitaka, ali obzirom da je formula izračuna ispravke vrijednosti proizvod risk faktora/parametara, prilagođavanjem jednog risk parametra (PD) će se prilagoditi i ispravka vrijednosti za očekivane buduće informacije.

Pod pragom materijalne značajnosti („treshold“), u Metodologiji se koristio za potrebe obračuna broja dana kašnjenja podrazumjeva se iznos veći od:

- Fizičkog lica u iznosu većem od 200 BAM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika,
- Pravnog lica u iznosu većem od 1.000 BAM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Definicija statusa neispunjavanja obaveza ostala je nepromijenjena u odnosu na MRS 39. Neko finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvrijeđena i gubici zbog obezvrijedenja su nastali ako, i samo ako, postoji objektivan dokaz obezvrijedenja kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (nekog "događaja gubitka") i taj događaj gubitka (ili događaji) imaju uticaj na procijenjene buduće tokove gotovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procijenjeni.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.3. Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti) (nastavak)

Banka prvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz obezvrjeđenja individualno za finansijska sredstva koja su individualno značajna, i individualno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu finansijski značajna. Individualno bezznačajne izloženosti bi bile procijenjene individualno kada se definije specifičan rizik povezan sa klijentom/transakcijom (npr. koncentracija industrije, status neispunjene obaveze, kategorije rejtinga, vrsta kredita, sposobnost kupca da nosi rizik, itd.). Objektivni dokaz da je neko finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvrijedena uključuje vidljive podatke koji dođu do pažnje Banke u vezi sa događajima gubitka opisanim ispod:

- Dužnik je u kašnjenju više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu. Pri tome se pod materijalno značajnim iznosom podrazumijevaju potraživanja Banke od klijenta kako je to definirano ovom Metodologijom;
- Banka smatra malo vjerojatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoju obavezu prema njoj, bez obzira na mogućnost naplate po osnovu aktiviranja instrumenta osiguranja posebno cijeneći sljedeće elemente:
  - djelomičan ili potpuni otpis potraživanja;
  - restrukturiranje potraživanja uslijed pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjenje glavnice, kamate ili naknade ili produženja roka vraćanja istih i
  - likvidaciju ili stečaj dužnika.

Banka utvrđuje status neizmirenja obaveza za pravna lica na nivou ukupnih potraživanja od tog lica. Kod fizičkih lica banka status neizmirenja obaveza utvrđuje na nivou pojedinačne izloženosti. Ukoliko bruto knjigovodstvena vrijednost izloženosti prema fizičkom licu u statusu neizmirenja obaveza prelazi 20% ukupne bruto knjigovodstvene vrijednosti izloženosti prema tom fizičkom licu, smatra se da je nastupio status neizmirenja obaveza po svim izloženostima prema tom licu.

Na temelju statusa neispunjavanja obaveza, te pojedinačnoj značajnosti izloženosti, Banka razlikuje različite pristupe mjerjenju umanjenju vrijednosti (pojedinačna ili grupna procjena). Za sve materijalno značajne klijente za koje se utvrdi da postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti tj. da su u statusu neispunjavanja obaveza (defaulta), nose posebne rezervacije ili su klasifikovani kao POCI aktiva, Banka će raditi individualno procjenu umanjenja vrijednosti.

Prema navedenom, u procesu utvrđivanja ispravke vrijednosti u skladu sa MSFI 9 Banka razlikuje dva pristupa:

- Individualna (pojedinačna) ispravka vrijednosti – Ova vrsta ispravke vrijednosti se obračunava na već navedene izloženosti koje su istovremeno individualno materijalno značajne (njihova izloženost prelazi individualno definisan značajan limit) i imaju dokaz o obezvrjeđenju potraživanja, i
- Portfolio (grupna) ispravka vrijednosti – Ova vrsta ispravke vrijednosti se obračunava na sve izloženosti Banke za koje ne postoji dokaz o obezvrjeđenju potraživanja.

Na svaki zadnji dan u mjesecu Banka će odrediti obje vrste ispravki vrijednosti. Metodologijom su definisani kriteriji za alokaciju po područjima („Stage“-ima) za pravna i fizička lica.

Obračun ispravke vrijednosti i rezervisanja za gubitke po individualnim materijalno značajnim izloženostima kod kojih je identifikovan objektivni događaj obezvrjeđenja vrši se kroz individualnu ispravku vrijednosti. Individualna ispravka vrijednosti podrazumijeva procjenu očekivanih kreditnih gubitaka podrazumijeva analizu očekivanih budućih novčanih tokova u više različitih scenarija naplate sa određenim vjerovatnoćama svakog scenarija te izračuna njihove sadašnje vrijednosti. Individualna ispravka vrijednosti se izračunava kao razlika između ukupne bilansne izloženosti klijenta po kreditu (dospjela glavnica, nedospjela glavnica, kamata) i zbra neto sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih tokova novca (iz redovne otplate i iz aktiviranih instrumenata obezbjeđenja) tog kredita. Za svaku transakciju pojedinačno budući tokovi novca biće pojedinačno određeni i to posebno za glavnici i posebno za kamatu.

Obračun ispravke vrijednosti kroz portfolio vrši se za sljedeće vrste izloženosti: za izloženosti koje nisu materijalno značajne u fazi 3 i za sve izloženosti u područjima („Stage“-ima) 1 i 2.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.3. Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti) (nastavak)

Svi plasmani klijenata koji su prema kriterijima razvrstani za grupnu ispravku vrijednosti, dalje se grupišu u odgovarajuće homogene grupe (HG). Osnovni kriterijum grupisanja su segmenti, s tim što je najveći segment MSME dalje podijeljen na grupe kreditnih proizvoda: MSME-Kredit za obrtna sredstva, MSME-Kredit za osnovna sredstva i investicije, MSME-Nenamjenski kredit za preduzetnike, MSME-Transferisani kredit i MSME-Ostali. Zbog specifičnosti kreditnog proizvoda "Overdraft", izloženosti koje pripadaju ovom proizvodu se izdvajaju u posebnu homogenu grupu na nivou portfolija Banke (bez obzira na segment). Za definisane homogene grupe će se kroz primjenu formirati ispravka vrijednosti. Za svaku homogenu grupu će se pratiti kretanje, odnosno migracija izloženosti iz bonitetnih grupa u određeni status prema danima kašnjenja.

Migracije iz bonitetnih grupa u određeni status tj. drugu bonitetnu grupu pratiće se uzimajući srednju (ponderisanu) vrijednost presjeka na kraju pojedinačnih kvartala, vraćajući se unazad kroz istoriju podataka za definisani period (minimalno tri godine). Prema tome, prvo će se utvrditi pojedinačne migracije na definisane datume presjeka (kvartale), na način da će se pratiti kretanje izloženosti/partija (po bonitetnim grupama) koje su bile aktivne godinu dana do dana presjeka. Zatim će se za svaku bonitetnu grupu zbrojiti dobijeni iznosi koji su migrirali na svim datumima presjeka i podijeliti sa zbirom ukupnih izloženosti na svim datumima presjeka.

Mjerenje umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi zahtijeva procjenu parametara na statističkoj osnovi sa prilagođavanjem za buduće informacije. Parametri rizika PD i LGD će se računati za svaku homogenu skupinu na cijeloživotnom nivou tj. najvećom ročnosti pojedine homogene grupe korištenjem historijskih podataka te prilagođavanjem za očekivane buduće gubitke.

Metodologijom su definisane vrste sredstava obezbjeđenja (kolaterala) i parametri vezani za kolaterale koji se koriste prilikom obračuna ispravki vrijednosti na individualnoj i portfolio osnovi. Primjenom definisanih parametara po pojedinačnim vrstama kolateralala iz tabele, za potrebe obračuna individualne ispravke vrijednosti na individualno materijalno značajne izloženosti koje su obezbijeđene ovim vrstama kolateralala, dobija se očekivani tok gotovine umanjen kroz diskontovanje na sadašnju vrijednost. Postupci i metodi koji detaljnije opisuju aktivnosti vezane za sredstva obezbjeđenja (klasifikacija instrumenata obezbjeđenja, relevantni metodi procjene vrijednosti, ovlašteni procjenitelji i ostalo) su propisani u Politici prihvativljivih instrumenata obezbjeđenja.

30.4. Finansijski rizici

Banka je u svom poslovanju naročito izložena sljedećim rizicima:

- Kreditnom riziku, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrijednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, kao i rizik druge ugovorne strane;
- Riziku koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- Riziku likvidnosti;
- Tržišnim rizicima (kamatni rizik, devizni rizik i ostali);
- Operativnom riziku;
- Riziku ulaganja banke;
- Strateškom riziku;
- Riziku usklađenosti poslovanja banke
- Riziku od pranja novca i finansiranja terorizma

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik

Banka preuzima na sebe kreditni rizik koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat Banke uslijed neizvršavanja ugovorenih obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik predstavlja najznačajniji rizik za poslovanje Banke koja iz tog razloga upravlja svojom izloženošću kreditnom riziku. Izloženost kreditnom riziku nastaje prije svega na osnovu aktivnosti kreditiranja, tj. odobravanja kredita. Kreditni rizik je takođe prisutan kod vanbilansnih finansijskih instrumenata, kao što su garancije i nepovučene kreditne linije.

Kreditni rizik podrazumijeva rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke uslijed neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik obuhvata:

- Rizik neizvršenja („default risk“) – rizik od gubitka koji može nastupiti ukoliko dužnik ne izmiri svoju obavezu prema Banci;
- Rizik promjene kreditnog kvaliteta aktive („downgrade risk“) – rizik od gubitka Banke koji može nastati ukoliko dođe do pogoršanja nivoa rizičnosti dužnika (pogoršanja kreditnog reitinga dužnika) na pozicijama aktive koje se vode u kreditnom portfoliju;
- Rizik promjene vrijednosti aktive – rizik od gubitka Banke koji može nastati na pozicijama aktive koje se vode u kreditnom portfoliju ukoliko dođe do smanjenja tržišne vrijednosti u odnosu na vrijednost po kojoj je aktiva kupljena;
- Rizici izloženosti – rizici koji mogu proisteći po osnovu izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica ili licima povezanim sa Bankom.

Banka kreditnim rizikom upravlja provođenjem strategije kreditiranja koja je usmjerenja prema preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima (MSME) i velikoj disperziji rizika.

Banka kreditnim rizikom upravlja tako što u skladu sa svojom politikom kreditiranja odobrava standardizovane kreditne proizvode. Kreditni proizvodi i njihove osnovne karakteristike u pogledu iznosa, roka, kamatne stope, naknade, te obaveznog obezbjeđenja definisani su Katalogom kreditnih proizvoda. Sektor upravljanja rizicima uključen je u definisanje kreditnih proizvoda i njihovu ocjenu sa stanovišta procjene rizika. Nivoi odlučivanja, definisani Poslovnikom o radu kreditnih odbora, nadležni su za donošenje odluka u slučajevima odobravanja standardnih proizvoda i pod standardnim uslovima, a svako odstupanje od definisanih standarda zahtijeva odlučivanje na višem nivou.

Banka je Kreditnim priručnikom, Pravilnikom o dokumentovanju kreditnih aktivnosti i odlaganju/čuvanju kreditne dokumentacije, kao i Uputstvom za izradu kreditne analize, jasno definisala način obrade rizičnih proizvoda, potrebnu dokumentaciju za pojedine tržišne segmente, korake kreditnog procesa kao i organizacione dijelove i pojedinačne izvršioce odgovorne za njihovo sprovođenje. Navedenim dokumentom su propisani svi obrasci koji se koriste u toku obrade i praćenja kredita, kao i način i obrasci kreditne analize za ocjenu kreditne sposobnosti (boniteta) u zavisnosti od pripadnosti tržišnom podsegmentu Retail, MSME, COR i PUB). Banka odobrava kredite u skladu sa definisanim procedurom odobravanja kredita, a na osnovu procjene kreditne sposobnosti dužnika i instrumenata obezbjeđenja. Analiza kreditne sposobnosti dužnika mora biti prezentovana u dokumentu "Analiza" koji sadrži i kreditni prijedlog na osnovu kojeg se donosi odluka o plasmanu. Kreditne odluke se donose na osnovu definisanih limita za pojedinačne izloženosti i definisanih limita ukupne izloženosti klijenta odnosno grupe povezanih lica. U Banci postoji 5 nivoa ovlaštenja za odobravanje plasmana od kojih je najviši Nadzorni odbor Banke, a najniži lična Kreditni odbor filijale. Obrada kreditnih zahtjeva za MSME i Retail tržišni segment vrši se decentralizovano u poslovnicama Banke. Obrada kreditnih zahtjeva od prijema zahtjeva za kredit do plasmana kredita obavlja se kroz aplikativni kreditni modul prilagođen potrebljama Sektora tržišta (Front office).

Uputstvom za naplatu i upravljanje problematičnim plasmanima, kao i Politikom monitoringa, definisan je način praćenja i monitoring postojećih plasmana kao i nadležnosti i odgovornosti za sprovođenje aktivnosti naplate. Navedenim uputstvom Banka je definisala način sprovodenja dnevног i mjesечног monitoringa naplate u okviru kojeg se realizuju i određeni koraci upravljanja problematičnim plasmanima.

Da bi se na kvalitetan, sistematski i pregledan način upravljalo portfoliom u kašnjenju, internim procedurama su definisana 2 dokumenta i to: „Dosije neuredne otplate“ i „Strategije naplate“. „Dosije neuredne otplate“ predstavlja izvještaj koji daje pregled već izvršenih aktivnosti po kreditima u kašnjenju preko 30 dana i vodi se sve dok se obaveze po kreditu ne izmire u potpunosti. Kreditni službenici su u obavezi da vode dosije neuredne otplate i hronološki evidentiraju sve aktivnosti koje su poduzete u cilju naplate potraživanja. Vođenje ovog obrasca je softverski podržano u okviru kreditnog modula koji koristi Front office. „Strategije naplate“ je izvještaj koji daje pregled planiranih aktivnosti koje će biti preuzete u cilju naplate potraživanja odnosno dogovorenu strategiju naplate.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

Gubici od umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja

Banka procjenjuje rizik mogućih gubitaka uslijed pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika. Kreditni rizik obuhvata rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da pravovremeno ispune svoje obaveze, bilo da je malo vjerovatno da će ih izmiriti iz svojih primarnih izvora, bilo da su u kašnjenju više od 90 dana.

Obezvrijedeni plasmani su plasmani kod kojih je utvrđen objektivni dokaz obezvredjenja. Pod objektivnim dokazom obezvredjenja se podrazumijevaju događaji koji uslovjavaju mjerljivo umanjenje procijenjenih budućih tokova gotovine.

Pojedinačno obezvredena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvredena i za koja su priznati procijenjeni gubici. Iznos gubitka utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti budućih tokova gotovine.

Obračunati iznos obezvredjenja bilansne aktive Banka evidentira na teret rashoda, a u korist ispravke vrijednosti te aktive, a obračunati iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki evidentira se na teret rashoda, a u korist rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi.

Grupna procjena obezvredjenja se vrši za plasmane koji ne pripadaju grupi individualno značajnih plasmana.

Za svrhu grupne procjene plasmani se grupišu u homogene grupe u pogledu kreditnog rizika u skladu sa Internom metodologijom Banke za obračun ispravki vrijednosti.

Budući tokovi gotovine za homogene plasmane određuju se na osnovu raspoloživih istorijskih podataka, uglavnom podataka o kašnjenju u izmirenju obaveza, a uzimaju se u obzir i tokovi koji će izvjesno nastati realizacijom sredstava obezbjeđenja.

Kolaterali

U skladu sa standardnim principima kreditnog poslovanja, Banka u svrhu obezbjeđenja plasmana zahtijeva kolateral koji treba pokriti rizik nemogućnosti klijenta da izvrši ugovorene obaveze.

Kolaterali koje Banka najčešće koristi kao instrumente obezbjeđenja su:

- mjenice,
- nalozi,
- izjava o zapljeni (administrativna zabrana),
- solidarni dužnik,
- solidarni jemac/jemac platac,
- zalog na nepokretnu imovinu-hipoteka,
- zalog pokretnih stvari
- zalog HOV,
- zalog novčanih sredstava (depozit/štedni ulog),
- polisa osiguranja,
- garancije Garantnog Fonda RS.

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta obezbjeđenja koju smatra neophodnom.

Nekvalitetne izloženosti

Pod nekvalitetnom izloženost podrazumijevaju se izloženost u statusu neizmirenja obaveza, odnosno izloženost koja je raspoređena u nivo kreditnog rizika i izloženosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, a ispunjavaju uslov za raspoređivanje u nivo kreditnog rizika 3.

Banka vrši klasifikaciju klijenta u skladu sa Internom metodologijom obračuna ispravke vrijednosti prema danima kašnjenja i podacima o migracijama plasmana po bonitetnim grupama kao i klasifikaciju klijenta prema Odluci ABRS o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Prema navedenoj Odluci ABRS svi klijenti se klasifikuju u tri nivoa kreditnog rizika: nivo kreditnog rizika 1 („Stage 1“), nivo kreditnog rizika 2 („Stage 2“) i nivo kreditnog rizika 3 („Stage 3“).

Upravljanje problematičnim plasmanima je centralizovano i organizovano kroz rad posebnog Sektora pravnih poslova i restrukturiranja.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

Ovaj sektor je nadležna za reprogram i restruktiranja svih plasmana. Kada ovaj sektor iscrpi sve mogućnosti naplate predlaže Odboru za upravljanje plasmanima/Kreditnom odboru Banke donošenje odluke o pokretanju sudskega sporu.

Uputstvom o naplati i upravljanju problematičnim plasmanima Banka je decidno propisala poslove preuzimanja, praćenja i naplate svih problematičnih plasmana za sve tržišne segmente. U nadležnost Sektora pravnih poslova, kredit (plasman) prelazi kada je ispunjava sljedeće uslove:

1. Krediti koji su u kašnjenju 90 i više dana uz uslov da su dospjele obaveze veće od iznosa 1 anuiteta;
2. Klijenti koji nisu izmirili svoje obaveze u roku od 30 dana od dospjeća cijelokupnog iznosa overdrafta/revolvinga;
3. Kreditne kartice koje su u kašnjenju 90 i više dana;
4. Sve vrste garancija gdje je Banka izvršila plaćanje, a dospjela obaveza nije izmirena u roku od 30 dana od datuma plaćanja Banke po garanciji.

Klijenti koji su ispunili gore navedene uslove prenose se u nadležnost Sektora pravnih poslova i restrukturiranja pod pretpostavkom da je moguće kroz program restrukturiranja i reprograma strukturisati klijentova zaduženja na način da ih klijent može redovno servisirati. Ukoliko ne postoji nikakve mogućnosti servisiranja, vrši se pokretanje sudskega postupka.

Prenos u Sektor pravnih poslova i restrukturiranja se radi na način da se početkom svakog mjeseca iz Sektora tržišta generiše spisak kredita kod kojih su na zadnji dan u prethodnom mjesecu ostvareni uslovi za prebacivanje u Sektor pravnih poslova i restrukturiranja. Spisak treba obuhvatiti sva zaduženja klijenata, te zaduženja povezanih lica bez obzira što nisu u kategorijama kašnjenja koja definišu prenos (po osnovu vlasničke i rodbinske povezanosti), a koja utiču na kreditnu sposobnost i mogućnost otplate. Sektor tržišta može dati prijedlog za odlaganje prenosa klijenata u Sektor pravnih poslova i restrukturiranja, maksimalno 30 dana ukoliko ima dogovor sa klijentom da će izvršiti uplatu ili reprogramirati obaveze. Ukoliko u roku od 30 dana klijent ne izvrši uplatu ili njegove obaveze ne budu reprogramirane klijent prelazi u nadležnost Sektor pravnih poslova i restrukturiranja. Odluku o odlaganju prenosa u Sektor pravnih poslova i restrukturiranja donosi Odbor za upravljanje plasmanima nakon sagledavanja prijedloga iz Sektora tržišta.

Na osnovu spiska klijenata vrši se prenos predmeta iz filijala/ekpozitura u Sektor pravnih poslova i restrukturiranja, te zaduženje zaposlenog u Sektoru pravnih poslova i restrukturiranja za navedene predmete u sistemu. Ova aktivnost zaduženja u sistemu podrazumjeva da se u podršci, zaključno sa sedmim radnim danom u mjesecu, za sve partije sa spiska vrši dodjeljivanje back up referenta iz Sektora pravnih poslova i restrukturiranja (u bankarskoj aplikaciji).

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.5. Kreditni rizik (nastavak)****30.5.1. Pregled kreditne izloženosti na dan 31.12.2020. godine**

	(U hiljadama BAM)											
	STANJE KREDITA											
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stage 1	267.517	280.188	271.772	284.445	290.808	285.927	287.779	318.059	321.377	318.539	319.907	328.201
Stage 2	50.226	39.072	47.253	35.244	33.187	51.277	57.656	29.973	32.917	40.189	35.723	32.397
Stage 3	21.772	22.499	24.246	24.541	21.673	22.621	22.253	21.062	20.990	21.583	23.963	23.888
Ukupno	339.516	341.758	343.271	344.230	345.669	359.825	367.688	369.094	375.284	380.311	379.593	384.486
STANJE KAMATE												
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stage 1	1.627	1.628	1.795	2.121	2.018	1.905	2.107	2.684	2.618	2.338	2.306	2.255
Stage 2	398	318	500	458	377	435	643	342	370	610	455	308
Stage 3	732	696	693	707	637	682	679	677	669	695	757	750
Ukupno	2.757	2.641	2.988	3.286	3.032	3.021	3.429	3.703	3.657	3.643	3.518	3.313
UKUPNA IZLOŽENOST BEZ SUSPENDOVANE KAMATE												
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stage 1	318.370	342.176	334.208	347.388	357.980	347.681	348.115	382.491	387.115	384.206	389.589	393.287
Stage 2	53.694	41.516	50.368	37.911	35.271	55.212	62.436	34.409	37.431	45.524	40.412	36.483
Stage 3	23.684	23.948	25.700	25.937	22.876	23.894	23.593	22.337	22.385	23.018	25.553	25.529
Ukupno	395.748	407.640	410.277	411.236	416.127	426.787	434.145	439.237	446.930	452.748	455.553	455.299
UKUPNA ISPRAVKA VRIJEDNOSTI												
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stage 1	6.898	7.434	7.120	8.210	8.825	6.712	6.747	8.316	7.557	7.807	8.967	10.672
Stage 2	6.607	5.946	6.339	5.307	5.753	7.717	7.833	6.548	7.561	7.735	7.252	7.066
Stage 3	16.638	16.491	17.362	17.891	16.884	17.570	17.797	18.057	18.730	19.456	21.047	21.291
Ukupno	30.143	29.870	30.820	31.408	31.462	31.999	32.376	32.921	33.848	34.998	37.265	39.029

Pod „Ostalo“ su u 2019. godini bili prikazivani „Otkupi potraživanja“ a sada, u 2020. godini, su uključili u „Stanja kredita“ jer se vode na kreditnim partijama. Na dan 31. decembra 2020. godine isti su iznosili 639 hiljada BAM i svi su Stage1.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.5. Kreditni rizik (nastavak)****30.5.1. Pregled kreditne izloženosti na dan 31.12.2019. godine**

STANJE KREDITA												
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Ostalo	-	-	-	29	183	-	-	1	-	-	-	-
Pojedinačna ispravka	105.103	108.994	113.781	113.380	118.943	125.876	131.821	124.038	130.485	135.825	140.006	-
Stage 1	177.898	177.665	181.213	179.477	175.906	178.183	175.797	172.735	175.068	177.268	172.849	296.920
Stage 2	9.391	10.237	8.999	10.195	12.015	16.405	12.403	15.772	15.156	9.073	8.890	27.199
Stage 3	7.245	7.317	7.456	7.558	7.602	7.679	8.074	8.051	7.976	7.220	7.126	16.409
Ukupno	299.637	304.213	311.449	310.610	314.466	328.143	328.095	320.596	328.685	329.386	328.871	340.528
STANJE KAMATE												
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pojedinačna ispravka	1.355	1.304	1.371	1.414	1.499	1.483	1.457	1.068	1.517	1.571	1.317	-
Stage 1	1.139	1.052	1.176	1.147	1.129	1.174	1.153	187	1.125	1.160	1.100	1.803
Stage 2	101	105	92	119	123	98	121	59	138	96	90	219
Stage 3	338	345	346	352	357	357	367	409	370	377	314	634
Ukupno	2.933	2.806	2.985	3.032	3.108	3.112	3.098	1.723	3.150	3.204	2.821	2.656
UKUPNA IZLOŽENOST BEZ SUSPENDOVANE KAMATE												
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Ostalo	9.455	8.518	9.108	9.665	10.476	10.227	10.453	10.647	11.594	13.295	12.488	11.124
Pojedinačna ispravka	107.152	112.592	115.865	117.679	121.032	128.221	134.757	126.977	132.726	138.370	141.970	-
Stage 1	209.453	210.988	215.304	210.863	213.242	210.067	207.905	206.580	206.675	215.089	212.891	340.583
Stage 2	10.497	11.271	9.778	11.022	16.183	18.069	16.523	21.668	20.949	10.365	10.323	28.720
Stage 3	7.895	7.979	8.234	8.349	8.405	8.479	8.889	8.869	8.971	8.094	7.995	17.698
Ukupno	344.452	351.348	358.289	357.578	369.338	375.063	378.527	374.741	380.915	385.213	385.667	398.125
UKUPNA ISPRAVKA VRJEDNOSTI												
	31.jan	28.feb	31.mar	30.apr	31.maj	30.jun	31.jul	31.avg	30.sep	31.okt	30.nov	31.dec
Ostalo	76	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	49
Pojedinačna ispravka	22.521	22.681	23.809	24.381	24.711	24.608	25.036	25.324	25.657	24.376	22.535	-
Stage 1	890	906	841	698	722	765	734	707	679	670	626	9.401
Stage 2	991	1.145	1.006	791	969	1.020	1.046	1.305	1.226	661	615	5.532
Stage 3	5.613	5.686	5.647	5.061	5.285	5.371	5.492	5.568	5.531	4.517	4.522	12.782
Ukupno	30.091	30.501	31.386	31.014	31.770	31.847	32.391	32.987	33.176	30.307	28.381	27.764

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

30.5.2. Ukupna izloženost bez suspendovane kamate na dan 31.12.2020. i 31.12.2019. godinu

	Učešće u ukupnoj izloženosti na dan 31.12.2020. godine							(U hiljadama BAM)		
	Ukupna izloženost	Dospjeli krediti	%	Nekvalitetni krediti	%	Reprogramirani/restrukturirani krediti	%	Kamate	%	Avansi
Javni sektor	751	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	-
Pravna lica	50.153	979	1,95%	1.754	3,50%	778	1,55%	45	0,09%	-
MSMI	331.486	14.015	4,23%	20.988	6,33%	14.840	4,48%	951	0,29%	841
Fizička lica	72.909	2.369	3,25%	3.543	4,86%	2.958	4,06%	277	0,38%	430
Ukupno	455.299	17.363	3,81%	26.285	5,77%	18.576	4,08%	1.273	0,28%	1.271
	Učešće u ukupnoj izloženosti na dan 31.12.2019. godine									
	Ukupna izloženost	Dospjeli krediti	%	Nekvalitetni krediti	%	Reprogramirani/restrukturirani krediti	%	Kamate	%	Avansi
Javni sektor	1.417	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-
Pravna lica	38.819	1.400	3,61	1.622	4,18	45	0,12	1	0,00	26
MSMI	273.904	13.124	4,79	12.918	4,72	3.140	1,15	127	0,05	693
Fizička lica	83.985	2.430	2,89	3.158	3,76	1.195	1,42	50	0,06	485
Ukupno	398.125	16.954	4,26	17.698	4,45	4.380	1,10	178	0,04	1.204

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.5. Kreditni rizik (nastavak)****30.5.2. Ukupna izloženost bez suspendovane kamate na dan 31.12. 2020. i 2019. godinu (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti kredita plasiranih komitentima na 31.12.2020. godine:

(U hiljadama BAM)

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2020. godine	85.555	2.582	4.997	93.134	213.169	24.834	12.047	250.050
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	579	(463)	(116)	-	8.241	(7.978)	(263)	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(2.611)	2.730	(119)	-	(8.055)	8.131	(76)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(1.438)	(800)	2.238	-	(1.331)	(4.329)	5.659	-
Nova finansijska imovina stečena ili nabavljena	38.619	915	656	40.190	155.914	10.044	1.453	167.411
Ukupno na dan 31.12.2020. godine	91.289	6.519	6.688	104.496	239.169	26.178	17.951	283.298

Bruto knjigovodstvene vrijednosti uključuju glavnici i kamatu. Neamortizovana odgođena naknada nije uključena.

(U hiljadama BAM)

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2019. godine	82.835	2.134	6.906	91.875	189.304	10.434	14.290	214.027
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	1.561	(1.479)	(82)	-	2.852	(2.704)	(148)	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(540)	884	(344)	-	(5.220)	7.205	(1.985)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(880)	(274)	1.154	-	(3.094)	(2.162)	5.256	-
Nova finansijska imovina stečena ili nabavljena	37.637	878	218	38.733	148.996	12.095	1.768	162.859
Ukupno na dan 31.12.2019. godine	85.555	2.582	4.997	93.134	213.169	24.834	12.047	250.050

Bruto knjigovodstvene vrijednosti uključuju glavnici i kamatu. Neamortizovana odgođena naknada nije uključena.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tabela prikazuje promjene u obezvređenju kredita plasiranih komitentima:

Obezvređenje kredita plasiranih komitentima

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2020. godine	1.249	586	3.294	5.129	8.112	4.926	9.147	22.185
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	15	(14)	(1)	-	357	(342)	(15)	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(244)	276	(32)	-	(1.410)	1.414	(4)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(888)	(674)	1.562	-	(929)	(3.419)	4.348	-
Nova finansijska imovina stečena ili nabavljena	483	83	326	892	5.575	1.973	907	8.455
Ukupno na dan 31.12.2020. godine	1.402	1.067	5.431	7.900	8.916	5.815	15.356	30.087

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava u nastavku predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije kolateralna i drugih kreditnih obezbeđenja na dan 31. decembra 2020.i 2019. godine

Finansijski instrumenti

	31. decembar 2020.			31. decembar 2019.		
	Izloženost prije obezvređenja	Obezvređenje	Neto izloženost kreditnom riziku	Izloženost prije obezvređenja	Obezvređenje	Neto izloženost kreditnom riziku
A. Izloženost kreditnom riziku koja se odnosi na stavke bilansa stanja						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	99.912	89	99.823	101.590	148	101.442
Sredstva kod drugih banaka	14.349	73	14.276	5.119	14	5.105
Plasmani drugim bankama	-	-	-	3.000	8	2.992
Krediti plasirani komitentima	385.868	37.944	347.924	340.004	27.244	312.760
Otkupljena potraživanja	639	3	636	1.635	47	1.588
Ostala aktiva	7.340	2.651	4.689	5.128	829	4.299
HoV raspoložive za prodaju	35.939	36	35.903	30.733	86	30.647
Ukupna imovina	544.047	40.796	503.251	487.209	28.376	458.833
Vanbilans						
Neiskorištene kreditne obaveze	22.433	292	22.141	21.697	185	21.512
<i>Kolaterali za kreditni portfolio</i>	<i>221.383</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>200.125</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>- HoV založene kao kolateral</i>	<i>4.096</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1.499</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Ukupan vanbilans	22.433	185	22.141	21.697	185	21.512
Ukupna kreditna izloženost	566.480	28.561	525.392	508.906	28.561	480.345

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Upravljanje finansijskim rizicima

Stanje glavnice po osnovu kredita na dan 31.12.2020

Homogene grupe	Stanje kredita	Izloženost	Priznati iznos kolaterala	Očekivani gubitak (ECL) bez ostale aktive
COR	25.280	45.809	16.870	5.416
MSME- Kredit za obrtna sredstva	86.535	87.880	41.954	6.959
MSME- Kredit za osnovna sredstva i investicije	103.290	104.454	75.683	9.931
MSME- Nenamjenski kredit za preduzetnike	2.734	2.815	1.639	720
MSME- ostali	37.247	63.825	24.307	3.130
MSME- Transferisani krediti	70	79	0	78
Overdraft	24.715	31.275	7.327	2.048
PUB	743	745	44	16
Reprogrami	15.071	15.365	9.975	7.062
Retail	88.800	90.926	45.135	3.666
UKUPNO (Banka)	384.486	443.173	222.935	39.029

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljeni u skladu sa MSFI na 31. decembar 2020. godine

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

SEGMENTACIJA	Pregled stanja kredita po segmentima i po razdoblju dospjeća						Total
	<=30 dana	31-60 dana	61-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	Preko 1 god.	
Public Sector	-	15	-	-	533	152	699
Corporate	547	5.485	657	3.165	6.099	11.088	27.041
MSME	13.033	5.619	4.860	15.363	28.530	219.484	287.159
Retail	2.972	175	332	805	2.752	62.550	69.586
UKUPNO Banka	16.822	11.294	5.849	19.333	37.915	293.273	384.486

Pregled Očekivanih gubitaka (ECL) po segmentima:

Segmenti	31.12.2019		31.12.2020	
	Očekivani gubitak (ECL)	% učešća	Očekivani gubitak (ECL)	% učešća
Public Sector	40	0,1%	16	0,0%
Corporate	5.484	19,7%	5.692	14,6%
MSME	18.912	68,0%	28.996	74,3%
Retail	3.362	12,1%	4.325	11,1%
UKUPNO	27.798	100,0%	39.029	100,0%

Pregled Stanja kredita po danima kašnjenja:

Dani kašnjenja	31.12.2019			31.12.2020		
	Stanje kredita	% učešća	PAR%	Stanje kredita	% učešća	PAR%
0 dana	270.648	79,5%	0,0%	318.837	82,9%	0,0%
1-30 dana	51.232	15,0%	15,0%	43.973	11,4%	11,5%
31-90 dana	3.366	1,0%	1,0%	2.362	0,6%	0,6%
Preko 90 dana	15.282	4,5%	4,5%	19.315	5,0%	5,0%
UKUPNO	340.528	100,0%	20,5%	384.486	100,0%	17,1%

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.5. Kreditni rizik (nastavak)*****Kreditni kolaterali i ostala kreditna obezbeđenja***

Kolaterali koji se drže kao osiguranje finansijskih sredstava, osim kredita i avansa, zavise od prirode instrumenta. Politika Banke u pogledu pribavljanja kolateralata nije se značajno promijenila tokom izvještajnog perioda i nije došlo do značajne promjene u ukupnom kvalitetu kolateralata koje je Banka držala od prethodnog perioda.

U nastavku je prikazana ukupna izloženost analiza kolateralata i kreditnih obezbeđenja na dan 31.12.2020. i 31.12.2019. godine:

(U hiljadama BAM)

	Na dan 31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
Krediti osigurani posebnim depozitom	7.084	5.375
Krediti osigurani nekretninama	148.450	132.002
Krediti osigurani drugim kolateralom	<u>230.334</u>	<u>202.627</u>
Ukupno:	<u>385.868</u>	<u>340.004</u>

Na dan 31. decembra 2020. godine	Krediti plasirani komitentima	
	Fizička lica	Pravna lica
Stambena, komercijalna ili industrijska imovina	43.550	113.239
Zalog	7.494	48.556
Finansijska imovina	2.629	9.554
Ostalo	102	5.200
Ukupno	53.775	176.549

Na dan 31. decembra 2019. godine	Krediti plasirani komitentima	
	Fizička lica	Pravna lica
Stambena, komercijalna ili industrijska imovina	35.640	104.687
Zalog	7.804	43.401
Finansijska imovina	1.851	4.280
Ostalo	85	2.359
Ukupno	45.380	154.727

	Krediti plasirani komitentima	
	Fizička lica	Pravna lica
	Ukupno krediti	Ukupno krediti
	43.550	113.239
	7.494	48.556
	2.629	9.554
	102	5.200
Ukupno	53.775	176.549

Na dan 31. decembra 2019. godine	Krediti plasirani komitentima	
	Fizička lica	Pravna lica
	Ukupno krediti	Ukupno krediti
	35.640	104.687
	7.804	43.401
	1.851	4.280
	85	2.359
Ukupno	45.380	154.727

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.5. Kreditni rizik (nastavak)****Pregled izloženosti po segmentima i danima kašnjenja na 31. decembra 2020.**

SEGMENTACIJA	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Ukupna izloženost	(u hiljadama BAM)
				Ispravke vrijednosti
Public Sector	0 dana	699	751	16
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	-	-	-
	>90 dana	-	-	-
Public Sector Ukupno		699	751	16
Corporate	0 dana	26.065	49.103	4.642
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	-	-	-
	>90 dana	977	1.050	1.050
Corporate Ukupno		27.042	50.153	5.692
MSME	0 dana	232.590	273.653	10.731
	1-30 dana	37.003	39.200	2.562
	31-90 dana	1.893	1.931	608
	>90 dana	15.672	16.702	15.095
MSME Ukupno		287.158	331.486	28.996
Retail	0 dana	59.483	62.329	1.343
	1-30 dana	6.969	7.144	377
	31-90 dana	469	487	66
	>90 dana	2.666	2.949	2.539
Retail Ukupno		69.587	72.909	4.325
UKUPNO Banka na 31. decembra 2020		384.486	455.299	39.029

Pregled izloženosti po segmentima i danima kašnjenja na 31. decembra 2019.

SEGMENTACIJA	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Ukupna izloženost	(u hiljadama BAM)
				Ispravke vrijednosti
Public Sector	0 dana	1.372	1.417	40
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	-	-	-
	>90 dana	-	-	-
Public Sector Total		1.372	1.417	40
Corporate	0 dana	19.440	35.272	3.943
	1-30 dana	716	2.097	179
	31-90 dana	151	155	141
	>90 dana	1.207	1.278	1.222
Corporate Total		21.514	38.802	5.484
MSME	0 dana	184.217	218.119	6.003
	1-30 dana	38.781	40.928	2.611
	31-90 dana	2.207	2.300	680
	>90 dana	11.760	12.588	9.584
MSME Total		236.966	273.935	18.912
Retail	0 dana	65.618	68.263	1.011
	1-30 dana	11.734	12.050	479
	31-90 dana	1.007	1.096	185
	>90 dana	2.315	2.561	1.687
Retail Total		80.675	83.971	3.362
Ukupno		340.528	398.125	27.764

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

Učešće u ukupnoj izloženosti Portfolija koji koristi neku od mjera za ublažavanje C-19 na dan 31.12.2020

	Ukupna izloženost	Dospjeli krediti	%	Reprogramirani/restrukturisani krediti	%	Kamate	%	Avansi
Public Sector	15	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	-
Corporate	8.521	-	0,00%	-	0,00%	-	0,11%	-
MSME	107.149	1.589	1,48%	7.245	6,76%	322	87,03%	665
Retail	14.803	167	1,13%	886	5,99%	48	12,86%	52
Ukupno	130.488	1.757	1,35%	8.132	12,75%	370	100,00%	717

Stanje glavnice po osnovu kredita portfolija koji koristi neku od mjera za ublažavanje C-19 na dan 31.12.2020

Segmenti	Stanje kredita	Izloženost	Priznati iznos kolaterala	Očekivani gubitak (ECL) bez ostale aktive
Public Sector	15	15	-	-
Corporate	8.476	8.521	7.124	943
MSME	105.721	107.149	72.514	9.692
Retail	14.568	14.803	6.937	935
UKUPNO (Banka)	128.779	130.488	86.574	11.570

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljeni u skladu sa MSFI na 31. decembar 2020. godine

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

Pregled stanja kredita koji koriste neku od mjera za ublažavanje C-19 po segmentima i po razdoblju dospjeća

Segmentacija	<= 30 dana	31-60 dana	61-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	Preko 1 godine	(u hiljadama BAM)
							Ukupno
Public Sector	-	15	-	-	-	-	15
Corporate	-	3.285	-	306	1.133	3.751	8.476
MSME	1.039	523	626	3.920	5.786	93.828	105.721
Retail	28	15	13	154	404	13.954	14.568
Ukupno	1.067	3.838	639	4.379	7.323	111.533	128.779

Pregled Stanja kredita koji koriste neku od mjera za ublažavanje C-19 po danima kašnjenja:

Dani kašnjenja	Stanje kredita	(u hiljadama BAM)			PAR%	% učešća	31.12.2020
		31.12.2019	% učešća	PAR%			
0 dana	-	-	-	-	105.793	82,15%	0,00%
1-30 dana	-	-	-	-	18.390	14,28%	14,28%
31-90 dana	-	-	-	-	1.538	1,19%	1,19%
Preko 90 dana	-	-	-	-	3.058	2,37%	2,37%
UKUPNO	-	-	-	-	128.779	100,00%	17,10%

Pregled Očekivanih gubitaka (ECL) po segmentima za portfolio koji koristi neku od mjera za ublažavanje C-19:

Segmenti	31.12.2019		31.12.2020	
	Očekivani gubitak (ECL)	% učešća	Očekivani gubitak (ECL)	% učešća
Public Sector	-	-	-	0,00%
Corporate	-	-	943	8,15%
MSME	-	-	9.692	83,77%
Retail	-	-	935	8,08%
UKUPNO (Banka)	-	-	11.570	100,00%

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

2020. godina Prema sektorima	Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, dospjelosti i vrijednosti obezbeđenja									
	Stage1/Stage2		Stage3		Ukupna bruto potraživanja	Ispravke vrijednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrijednost sredstava obezbeđenja	
	Stage1	Stage2	Nije dospjelo	Dospjelo		Stage1/Stage2	Stage3		Stage1/Stage2	Stage3
Bilansna potraživanja od stanovništva										
Opšta potrošnja	91.548	6.519	2.567	4.257	104.891	2.482	5.561	96.848	50.793	2.982
Stambeni krediti	50.683	4.586	1.693	3.409	60.371	1.415	4.204	54.752	17.611	1.601
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	13.829	91	-	-	13.920	112	-	13.808	10.222	-
Ostala potraživanja	485	-	-	-	485	2	-	483	241	-
	26.551	1.842	874	848	30.115	953	1.357	27.805	22.719	1.381
Bilansna potraživanja od privrede										
PUB - Javna preduzeća	239.002	26.202	6.322	12.013	283.539	14.652	15.649	253.238	166.498	9.988
COR - Velika preduzeća	701	-	-	-	701	16	-	685	-	-
Mikro preduzeća	18.328	7.845	-	1.051	27.224	4.220	1.050	21.954	18.071	437
Mala preduzeća	33.289	3.057	2.648	5.278	44.272	1.233	6.540	36.499	20.438	4.440
Srednja preduzeća	106.211	11.934	3.192	3.622	124.959	5.468	5.597	113.894	76.527	4.301
	80.473	3.366	482	2.062	86.383	3.715	2.462	80.206	51.462	810
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja od čega restrukturisana	330.548	32.722	8.890	16.270	388.430	38.346	21.211	328.873	217.291	12.970
Problematična potraživanja od čega restrukturisana	330.548	32.722	-	-	363.270	17.135	-	346.135	217.291	-
	5.294	4.848	-	-	10.142	2.557	-	7.585	7.468	-
Ukupna bilansna izloženost	-	-	8.890	16.270	25.160	21.211	21.211	(17.262)	-	12.970
Ukupna vanbilansna izloženost	-	-	4.994	3.892	8.886	6.982	6.982	(5.078)	-	5.325
	330.550	32.721	8.889	16.270	388.430	17.134	21.210	350.086	217.291	12.970
	62.737	3.761	368	-	66.866	603	79	66.184	16.994	47

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

2020. godina	Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti									
	Regija 1		Regija 2		Regija 3		Regija 4		Regija 5	
	Stage1/Stage2	Stage 3	Stage1/Stage2	Stage 3	Stage1/Stage2	Stage 3	Stage1/Stage2	Stage 3	Stage1/Stage2	Stage 3
Bilansna potraživanja od stanovništva	15.105	1.196	17.941	1.709	20.090	1.159	21.911	1.349	23.021	1.410
Opšta potrošnja	8.973	1.070	6.301	963	9.252	1.026	13.807	1.005	16.935	1.037
Stambeni krediti	1.831	-	4.963	-	2.898	-	2.524	-	1.705	-
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	-	-	-	-	-	-	485	-	-	-
Ostala potraživanja	4.301	126	6.677	746	7.940	133	5.095	344	4.381	373
Potraživanja od privrede	36.937	2.214	66.168	5.482	37.391	3.040	54.091	3.462	70.617	4.137
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	2.750	61	4.236	101	1.570	257	1.977	264	2.024	265
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	6.854	797	16.457	1.989	10.272	1.607	13.317	318	17.425	1.407
Saobraćaj, skladištenje i veze, snabdjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	9.676	777	11.688	760	6.315	296	9.848	820	10.605	564
Gradevinarstvo	4.604	12	7.914	229	5.403	124	3.397	141	5.251	541
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	8.385	458	15.495	1.907	11.293	732	19.324	1.867	22.754	814
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	-	-	3.062	17	114	1	273	-	1.276	1
Potraživanja od ostalih klijenata	4.668	109	7.316	479	2.424	23	5.955	52	11.282	545
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	52.042	3.410	84.109	7.191	57.481	4.199	76.002	4.811	93.638	5.547
Ukupna vanbilansna izloženost	4.113	8	33.950	174	4.504	77	17.723	40	6.207	69

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.5. Kreditni rizik (nastavak)**

2020. godina	(u hiljadama BAM)									
	Podaci o bruto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja i broju dana u kašnjenju/docnji					Stage3				
	Stage1/Stage2		Preko 90 dana			Stage3		Preko 90 dana		
2020. godina	0 dana kašnjenja	1-30 dana	31-60 dana	61-90 dana	Preko 90 dana	0 dana kašnjenja	1-30 dana	31-60 dana	61-90 dana	Preko 90 dana
Prema sektorima										
Bilansna potraživanja od stanovništva	84.871	12.697	331	168	-	1.056	131	64	200	5.375
Opšta potrošnja	47.510	7.315	275	168	-	548	131	64	93	4.267
Stambeni krediti	13.697	224	-	-	-	-	-	-	-	-
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	485	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	23.179	5.158	56	-	-	508	-	-	107	1.108
Bilansna potraživanja od privrede	233.871	30.424	742	166	-	1.244	1.277	236	500	15.079
PUB - Javna preduzeća	701	-	-	-	-	-	-	-	-	-
COR - Velika preduzeća	26.174	-	-	-	-	2	-	-	-	1.050
Mikro preduzeća	30.917	5.224	79	125	-	692	845	113	47	6.229
Mala preduzeća	99.917	17.626	560	41	-	478	165	123	453	5.595
Srednja preduzeća	76.162	7.574	103	-	-	72	267	-	-	2.205
Prema kategorijama potraživanja	318.741	43.123	1.073	334	-	2.299	1.408	300	700	20.452
Neproblematična potraživanja od čega restrukturisana	318.741	43.123	1.073	334	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja od čega restrukturisana	-	-	-	-	-	2.299	1.408	300	700	20.452
Ukupna bilansna izloženost	318.742	43.121	1.073	334	-	2.300	1.408	300	700	20.454

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljeni u skladu sa MSFI na 31. decembar 2020. godine

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

2020. godina	Podaci o problematičnim potraživanjima						(u hiljadama BAM)	
	Bruto vrijednost ukupnih potraživanja	Ispravke vrijednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrijednost Stage3 potraživanja	Od čega: restrukturisana potraživanja	Ispravke vrijednosti Stage3 potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrijednost sredstava obezbjeđenja za Stage3 potraživanja	
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7	
Potraživanja od stanovništva	104.891	8.044	6.826	3.369	5.561	6,51%	2.982	
Opšta potrošnja	60.371	5.620	5.103	2.276	4.204	8,45%	1.601	
Stambeni krediti	13.920	112	0	0	0	0,00%	0	
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	485	2	0	0	0	0,00%	0	
Ostala potraživanja	30.115	2.310	1.723	1.093	1.357	5,72%	1.381	
Potraživanja od privrede	283.539	30.302	18.336	5.517	15.649	6,47%	9.988	
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	13.504	2.191	948	354	798	7,02%	692	
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	70.441	8.817	6.117	1.609	5.277	8,68%	3.755	
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	51.349	4.781	3.218	1.273	2.679	6,27%	1.834	
Gradevinarstvo	27.617	2.948	1.047	90	962	3,79%	524	
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	83.032	8.871	5.779	1.895	5.044	6,96%	2.631	
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	32.852	2.430	1.208	296	871	3,68%	552	
Potraživanja od ostalih klijenata	4.744	264	19	0	18	0,40%	0	
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupna bilansna izloženost	388.430	38.346	25.162	8.886	21.210	6,48%	12.970	
Ukupna vanbilansna izloženost	66.866	682	368	123	79	0,55%	3	

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.5. Kreditni rizik (nastavak)**

(u hiljadama BAM)

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih/performing potraživanja i vrijednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbjeđena ta potraživanja

2020. godina	Stage1/Stage2			Stage3	POCI
	Visok (BG1, BG2)	Srednji (BG3)	Nizak (BG4)		
Potraživanja od stanovništva	97.559	336	174	6.826	5.122
Opšta potrošnja	54.815	280	174	5.103	3.296
Stambeni krediti	13.921	0	0	0	46
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	485	0	0	0	0
Ostala potraživanja	28.338	56	0	1.723	1.780
Potraživanja od privrede	264.081	742	381	18.335	6.911
PUB - Javna preduzeća	701	0	0	0	0
COR - Velika preduzeća	26.174	0	0	1.051	0
Mikro preduzeća	36.100	79	166	7.926	3.015
Mala preduzeća	117.370	560	215	6.814	2.948
Srednja preduzeća	83.736	103	0	2.544	948
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna potraživanja	361.640	1.078	555	25.161	12.034
Ukupna vanbilansna potraživanja	54.368	3	1	368	-

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.5. Kreditni rizik (nastavak)**

(u hiljadama BAM)

Podaci o vrsti i vrijednosti sredstava obezbjeđenja po sektoru i kategorijama potraživanja

Vrste sredstava obezbjeđenja

2020. godina	Depoziti i garancije Garantnog fonda RS	HOV-i	Stambene i komercijalne nepokretnosti	Pokretnosti
Potraživanja od stanovništva	2.731	0	43.550	7.494
Opšta potrošnja	2.072	0	11.927	5.214
Stambeni krediti	0	0	10.202	20
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	0	0	100	140
Ostala potraživanja	659	0	21.321	2.120
Potraživanja od privrede	10.386	4.096	113.365	48.640
PUB - Javna preduzeća	0	0	0	0
COR - Velika preduzeća	356	4.078	8.548	5.527
Mikro preduzeća	710	18	15.034	9.117
Mala preduzeća	4.620	0	54.015	22.192
Srednja preduzeća	4.700	0	35.768	11.804
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja	13.117	4.096	156.915	56.134
Neproblematična potraživanja	13.067	4.078	148.539	51.607
od čega restrukturisana	5	231	5.909	1.322
Problematična potraživanja	50	18	8.376	4.527
od čega restrukturisana	2	0	3.636	1.687
Ukupna bilansna izloženost	13.117	4.096	156.915	56.134
Ukupna vanbilansna izloženost	949	0	7.229	4.320

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

2020. godina	Podaci o restrukturisanim potraživanjima						
	Vrijednost restrukturisanih potraživanja						
	Bruto vrijedno st ukupnih potraživ anja	Ispravke vrijedno sti ukupnih potraživ anja	Bruto vrijednost restrukturis anih potraživ anja	od čega: Stage3 potraživ anja	Ispravke vrijednosti restrukturis anih potraživanj a	% restrukturis anih potraživanj a	Vrijednost sredstava obezbjeden ja za restrukturis anih potraživanj a
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	104.891	8.043	6.451	3.369	3.362	6,15%	4.007
Opšta potrošnja	60.371	5.619	4.327	2.276	2.328	7,17%	2.206
Stambeni krediti	13.920	112	0	0	0	0,00%	0
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	485	2	0	0	0	0,00%	0
Ostala potraživanja	30.115	2.310	2.124	1.093	1.034	7,05%	1.801
Potraživanja od privrede	283.539	30.301	12.576	5.517	331.933	4,44%	8.786
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	13.504	2.191	1.760	354	1.154	13,03%	1.578
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	70.441	8.816	3.071	1.609	1.433		1.797
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	51.349	4.781	1.703	1.273	1.093	3,32%	1.182
Građevinarstvo	27.617	2.948	655	90	162	2,37%	445
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	83.032	8.871	4.364	1.895	2.009	5,26%	3.014
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	32.852	2.430	719	296	254	2,19%	526
Potraživanja od ostalih klijenata	4.744	264	304	0	71	6,41%	244
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	388.430	38.344	19.027	8.886	454.687	4,90%	12.793
Ukupna vanbilansna izloženost	66.866	682	128	123	5	0,19%	5

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.5. Kreditni rizik (nastavak)

Zaposleni u Sektoru pravnih poslova i restrukturiranja mora zaprimiti kreditni fajl od kreditnog službenika u roku od 15 dana od dana zaduženja. Postupiti po preuzetim predmetima u što kraćem roku. Zaposleni u Službi za restrukturiranje kredita nadležan za klijenta obavezan je nastaviti voditi pregled aktivnosti i mjera koje poduzima na konkretnim partijama, kroz ažuriranje strategija u front aplikaciji. Čak i ako se krediti uredno servisiraju, zaposlen u Službi za restrukturiranje kredita nadležan za klijenta je dužan vršiti redovan kvartalni monitoring klijenta.

Zaposleni u Sektoru pravnih poslova i restrukturiranja imaju na raspolaganju sve mjere u cilju rješavanja problema kašnjenja koje podrazumjevaju agresivnu naplatu, reprogram postojećih zaduženja, restrukturiranje otvaranje novih zaduženja na glavnog dužnika ili ostale učesnike.

Rizici srodnici kreditnom riziku

Banka izdaje garancije svojim komitentima na osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići istim kontrolnim procesima i procedurama.

Na ove izloženosti Banka primjenjuje iste procedure monitoringa i naplate kao za kreditne plasmane.

Pokrivenost kolateralima i drugim oblicima obezbjeđenja

Banka za sve vrste plasmana zahtijeva sredstva obezbjeđenja. Iznos i tip zahtijevanog obezbjeđenja zavisi od tržnog segmenta kojem klijent pripada, tipa odnosno vrste proizvoda koji se odobrava te procijenjenog kreditnog rizika svakog pojedinačnog komitenta.

Procjena i fer vrijednost instrumenta obezbjeđenja je zasnovana na vrijednosti instrumenata obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja. U skladu sa poslovnom politikom i internim procedurama Banke, utvrđuje se potrebna fer vrijednost instrumenata obezbjeđenja i način i rok njene ponovne procjene.

Rukovodstvo prati tržišnu vrijednost sredstava obezbjeđenja i traži dodatna sredstva obezbjeđenja prilikom preispitivanja adekvatnosti ispravke vrijednosti plasmana. Banka uzima u obzir vrijednost sredstava obezbjeđenja prilikom preispitivanja adekvatnosti ispravki vrijednosti plasmana.

30.5.1. Rizik koncentracije

Banka ima interno definisane minimalne standarde za upravljanje rizikom koncentracije kojim Banka osigurava svoje poslovanje u smislu opreznog izlaganja kreditnom riziku naplate i riziku mogućih gubitaka po datim kreditima, te svim ostalim plasmanima kao i potencijalnim vanbilansnim obavezama. Banka ovim obezbjeđuje stabilnost u svom poslovanju i određuje minimalne standarde najvećeg dozvoljenog obima izlaganja Banke kreditnom riziku prema jednom korisniku, dužniku ili drugom subjektu (i grupi povezanih korisnika, kao i ograničenja velikih izloženosti).

Prema Članu 106. Zakona o bankama RS velika izloženost banke je izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja iznosi ili prelazi 10% priznatog kapitala banke. Banka je usvojila politike i procedure za utvrđivanje i praćenje pojedinačne i ukupne izloženosti, vodi evidenciju, prati i izvještava o izloženosti, u skladu sa propisima Agencije.

Priznati kapital Banke jednak je regulatornom kapitalu, a predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Zabranjeno je da izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica nakon primjene tehničke smanjenja kreditnog rizika prelazi 25% njenog priznatog kapitala. Najveći dopušteni iznos kreditnih potraživanja koji nije obezbijeđen kolateralom u skladu sa propisima Agencije prema jednom licu ili grupi povezanih lica može biti najviše do 15% priznatog kapitala banke. Na ukupnu izloženost banke prema njenom nadređenom i podređenom društvu i sa njima povezanim licima primjenjuju se ograničenja propisana članom 107. Zakona o bankama.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.5. Kreditni rizik (nastavak)****30.5.1. Rizik koncentracije (nastavak)**

Učešće banke u drugim pravnim licima je definisano Članom 111. Zakona o bankama RS: Zabranjeno je da banka direktno ili indirektno bez prethodne saglasnosti Agencije ima:

- Učešće u pravnom licu ili u zavisnom društvu tog pravnog lica koje prelazi iznos od 5% priznatog kapitala banke ili ukupnu neto vrijednost svih učešća banke u drugim pravnim licima i zavisnim društvima tih pravnih lica iznad 20% priznatog kapitala banke.
- Učešće banke u jednom pravnom licu iz finansijskog sektora direktno ili indirektno može biti najviše do 15% njenog priznatog kapitala.
- Učešće banke u licu koje nije lice u finansijskom sektoru ne smije preći 10% njenog priznatog kapitala, niti 49% kapitala tog lica.
- Ukupno učešće banke u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru može biti najviše do 25% priznatog kapitala banke, a ukupno učešće banke u licima u finansijskom sektoru može biti najviše do 50% njenog priznatog kapitala.

Koncentracija kreditnog rizika po granama industrije

Banka ima diverzifikovani portfolio koji pokriva različite industrije:

	31.decembra 2020.		31.decembra 2019.		U hiljadama BAM Korigovano
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	10.199	3%	9.203	3%	
Vađenje ruda i kamena	5.004	1%	2.526	1%	
Prerađivačka industrija	50.089	13%	44.950	13%	
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	1.458	0%	2.039	1%	
Snabdijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	3.569	1%	1.059	0%	
Građevinarstvo	25.258	7%	24.516	7%	
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	70.773	18%	66.581	20%	
Saobraćaj i skladištenje	31.127	8%	24.523	7%	
Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	5.988	2%	4.720	1%	
Informacije i komunikacije	901	0%	1.264	0%	
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3.759	1%	2.411	1%	
Poslovanje nekretninama	2.430	1%	3.163	1%	
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	10.955	3%	4.895	1%	
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	8.981	2%	6.190	2%	
Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	18	0%	19	0%	
Obrazovanje	155	0%	231	0%	
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	1.781	0%	1.395	0%	
Umjetnost, zabava i rekreacija	796	0%	461	0%	
Ostale uslužne djelatnosti	2.648	1%	3.214	1%	
Stanovništvo i preduzetnici	149.979	39%	136.644	40%	
Ukupno:	385.868	100%	340.004	100%	

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.5. Kreditni rizik (nastavak)****Koncentracija kreditnog rizika po vrstama kredita**

Banka redovno prati i diverzifikuje plasirane kredite po vrstama kredita.

(U hiljadama BAM)

Korigovano

	31. decembra 2020.	U %	31. decembra 2019.	U %
Krediti po transakcionim računima	24.973	7%	25.242	7%
Potrošački krediti	58.984	15%	54.646	16%
Krediti za obrtna sredstva	120.521	31%	115.218	34%
Investicioni krediti	165.384	43%	130.910	39%
Stambeni krediti	15.677	4%	13.557	4%
Plasmani za izvršena plaćajna po garancijama	329	0%	431	0%
Ukupno:	385.868	100%	340.004	100%

30.5.2. Stres test

Banka je, u okviru procjene kreditnog rizika, primjenila najgori mogući scenario razvoja događaja za svoj portfolio. Banka je radila Stres test pod sljedećim pretpostavkama: devalviranje Konvertibilne marke za 30%, pad vrijednosti kolaterala do 30%, i povećanje ispravke vrijednosti za klijente koji imaju evidentirano kašnjenje u izmirenju dospjelih obaveza.

U hiljadama BAM

Portfolio na dan 31. decembar 2020.	Ukupna izloženost	Ukupna izloženost bez depozita	Diskontovana vrijednost kolaterala	Ispravka vrijednosti
Nakon testa	546.446	538.359	201.138	44.401
Prije testa	455.299	447.212	230.328	39.029
Razlika	91.147	91.147	(29.190)	5.372

U hiljadama BAM

Portfolio na dan 31. decembar 2019.	Ukupna izloženost	Ukupna izloženost bez depozita	Diskontovana vrijednost kolaterala	Ispravka vrijednosti
Nakon testa	477.472	471.340	180.106	32.062
Prije testa	398.125	391.993	200.198	27.798
Razlika	79.347	79.347	(20.092)	4.264

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.6. Tržišni rizik

Banka preuzima na sebe tržišne rizike, koji predstavljaju rizik da će fer vrijednost ili budući tokovi gotovine koji proizlaze iz finansijskih instrumenata oscilirati zbog promjena u tržišnim vrijednostima. Tržišni rizici nastaju po osnovu otvorenih pozicija izloženih riziku po osnovu dospjeća, kamatnih stopa, valuta i proizvodima kapitala, koji su izloženi opštim i posebnim kretanjima i promjenama vezanim za nivo nestalnosti tržišnih stopa ili cijena (kao što su kamatne stope, kreditne marže, devizni kursevi i cijene kapitala). Od tržišnih rizika Banka je izložena deviznom riziku i riziku promjene kamatnih stopa.

Sistem kontrole tržišnih rizika se ostvaruje kroz podjelu i nezavisnu funkciju preuzimanja rizika (front office) od njihovog praćenja i upravljanja kao i aktivnosti podrške (back office).

30.6.1. Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene dovedu do gubitka Banke u domaćoj valuti, pri čemu nivo deviznog rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva i zavisi od visine zaduženosti Banke u inostranstvu, stepenu valutne izloženosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno stepena usklađenosti valutnih novčanih tokova Banke.

Strategija koju Banka primjenjuje prilikom upravljanja deviznim rizikom temelji se na održavanju devizne pozicije u okviru ograničenja propisanih Zakonom o bankama Republike Srbije i Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom banaka.

Za potrebe upravljanja, kontrole i identifikacije devizne izloženosti, Banka dnevno prati stanje i strukturu efektivnih stranih valuta u blagajnama i trezoru, deviznih sredstava i strukturu po valutama na računima kod inostranih banaka, vodi računa o usklađenosti devizne pozicije u nestabilnim valutama, ugovara valutnu klauzulu za stavke aktive i pasive, uključujući i vanbilansne stavke, u formi simetrične, odnosno, dvosmjerne valutne klauzule, kako bi zaštitila vrijednost aktive i pasive bez obzira da li kurs valute, na koju glasi valutna klauzula, raste ili opada u odnosu na domaću valutu, a sve u cilju uspostavljanja devizne usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza.

Sektor sredstva i transakcionih poslova na dnevnoj osnovi prati deviznu poziciju i u saradnji sa Sektorom tržišta i Upravom Banke preduzima odgovarajuće gore navedene aktivnosti u cilju održavanja devizne pozicije u okvirima dozvoljenih limita.

U sklopu planiranja aktivnosti Banke koje imaju značajnog uticaja na promjenu strukture ili rokova finansijske aktive i/ili finansijske pasive Banke, a time i na deviznu poziciju Banke, Sektor sredstava i transakcionih poslova vrši projekciju devizne pozicije, a sve u cilju blagovremenog preduzimanja određenih aktivnosti za kontinuirano održavanje devizne usklađenosti finansijske aktive i finansijske pasive.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.6. Tržišni rizik (nastavak)****30.6.1. Devizni rizik (nastavak)**

Izvještaj o deviznim pozicijama na dan 31. decembra 2020. godine neto:

	EUR	USD	CHF	GBP	Ostalo	Ukupno valute	(U hiljadama BAM)
							BAM
							Ukupno
Imovina							
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	4.420	128	149	18	276	4.991	94.832
Sredstva kod drugih banaka	13.560	317	1	36	-	13.914	362
Hartije od vrijednosti	35.468	-	-	-	-	35.468	471
Krediti plasirani komitentima	296.406	-	-	-	-	296.406	51.518
Nekretnine, oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	7.291
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	-	-	-	7.721
Ostala aktiva	336	-	-	-	-	336	4.989
	350.190	445	150	54	276	351.115	167.184
							518.299
Obaveze							
Depoziti banaka	5.000	-	-	-	-	5.000	2.540
Depoziti komitenata	297.404	162	70	5	19	297.660	86.923
Obaveze po kreditima	37.512	-	-	-	-	37.512	-
Subordinirani dug	6.964	-	-	-	-	6.964	-
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	-	-	-	-	-	8.006
Ostala pasiva	358	27	-	-	-	385	3.425
Rezervisanja za beneficije za zaposlene i ostale potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	-	797
	347.238	189	70	5	19	347.521	101.691
							449.212
Neto devizna pozicija	2.952	256	80	49	257	3.594	65.493
							69.087

Izvještaj o deviznim pozicijama na dan 31. decembra 2019. godine neto:

	EUR	USD	CHF	GBP	Ostalo	Ukupno valute	(U hiljadama BAM)
							BAM
							Ukupno
Imovina							
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	4.580	63	149	5	205	5.002	96.440
Sredstva kod drugih banaka	4.492	349	47	29	6	4.923	182
Plasmani drugim bankama	-	-	-	-	-	-	2.992
Hartije od vrijednosti	30.373	-	-	-	-	30.373	360
Krediti plasirani komitentima	261.746	-	-	-	-	261.746	51.014
Nekretnine, oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	7.190
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	-	-	-	7.650
Ostala aktiva	116	-	-	-	-	116	5.771
	301.307	412	196	34	211	302.160	171.599
							473.759
Obaveze							
Depoziti banaka	-	-	-	-	-	-	7.033
Depoziti komitenata	260.220	52	66	32	13	260.383	101.628
Obaveze po kreditima	17.813	-	-	-	-	17.813	23
Subordinirani dug	6.956	-	-	-	-	6.956	-
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	-	-	-	-	-	7.808
Ostala pasiva	3.778	21	-	-	-	3.799	399
Rezervisanja za beneficije za zaposlene i ostale potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	-	330
	288.767	73	66	32	13	288.951	117.221
							406.172
Neto devizna pozicija	12.540	339	130	2	198	13.209	54.378
							67.587

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.6. Tržišni rizik (nastavak)

30.6.1. Devizni rizik (nastavak)

U toku 2020. godine Banka je održavala otvorenu individualnu deviznu poziciju u okvirima dozvoljenih limita za valutu EUR najviše do +/- 30% od iznosa osnovnog kapitala, a za valutu USD do 3% od iznosa osnovnog kapitala, dok se ukupna devizna pozicija kretala u dozvoljenim limitima.

Analiza osjetljivosti strane valute

Banka je najvećim dijelom izložena valuti EUR. Budući da je BAM fiksno vezana za EUR, Banka nije značajno izložena promjenama kursa EUR.

30.6.2. Kamatni rizik

Banka je izložena višestrukim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke uslijed promjene kamatnih stopa.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je da se minimiziraju nepovoljni efekti promjene visine kamatnih stopa.

Kamatne stope na kredite zavise od kretanja kamatnih stopa na tržištu novca i od poslovne politike Banke. Kamatne stope na kredite su fiksne za rokove otplate kredita do 36 mjeseci, a varijabilne za rokove otplate preko 36 mjeseci. Izuzetak od ovog pravila su investicioni krediti za korporativne klijente i javni sektor za koje je kamatna stopa varijabilna za sve rokove otplate. Banka se opredjelila za varijabilnu kamatnu stopu 6mj EURIBOR zaokružen na sljedeću veću desetinu, koja se usklađuje 2 puta godišnje i to 30.06. i 31.12.. Kamatne stope na depozite su fiksne, a kamatne stope na uzete kredite od stranih kreditora su varijabilne i vezane su za 6mj EURIBOR.

Osnovni princip upravljanja kamatnim rizikom jeste princip usklađivanja njenih sredstava i obaveza prema vrsti kamatne stope (fiksna kamatna stopa ili varijabilna) i prema dospijećima ili datumima ponovnog određivanja kamatne stope.

Više rukovodstvo Banke i Sektor upravljanja rizicima prati i stara se da Banka optimizuje nivo profitabilnosti i izloženosti kamatnom riziku.

Analiza osjetljivosti na kamatne stope

Analize osjetljivosti su urađene na osnovu izloženosti kamatnim stopama finansijskih instrumenata na datum izvještaja o finansijskom položaju. Za promjenjive kamatne stope pripremljena je analiza pod pretpostavkom da je nepodmiren iznos obaveza na dan izvještaja o finansijskom položaju bio nepodmiren čitavu godinu. Koristi se stopa od 10% umanjenja ili povećanja pri internom izvještavanju o riziku kamatnih stopa ključnom osoblju Banke i predstavlja procjenu rukovodstva Banke o razumno mogućim promjenama kamatnih stopa.

Da su kamatne stope bile više ili niže za 10% u odnosu na postojeće, a da su se druge varijable održale konstantnim, Banka bi imala umanjenje/povećanje neto dobiti za 11.896 hiljade BAM za godinu koja završava 31. decembra 2020. (2019: umanjen/povećan dobitak za 9.537 hiljade BAM).

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.6. Tržišni rizik (nastavak)****30.6.2. Kamatni rizik (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje pregled primjenjenih godišnjih kamatnih stopa na najznačajnije finansijske instrumente:

	U stranoj valuti	U domaćoj valuti BAM
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	0,00%
Sredstva preko obavezne rezerve	-	(0,50%)
Devizni računi kod inostranih banaka	0,70%	-
Krediti plasirani komitentima do jedne godine:		
- pravna lica	-	2,99%-14,99%
- stanovništvo	-	4,85% -15,50%
Krediti plasirani komitentima preko jedne godine:		
- pravna lica	-	3,00%-15,50%
- stanovništvo	-	1,65%-15,90% +6M Euribor
Pasiva		
Depoziti po viđenju pravnih lica	0,00%	0,00%-0,11%
Depoziti po viđenju stanovništva	0,00%-0,50%	0,00%-0,50%
Kratkoročni depoziti:		
- pravna lica	0,00%	0,01%-0,70%
- stanovništvo	0,50%-1,20%	0,50%-1,20%
Dugoročni depoziti:		
- pravna lica	1,45%-2,20%	0,90%-4,10%
- stanovništvo	1,20%-5,00%	1,20%-5,00%
Krediti:		
EFSE	3,10%- 6,20%	-
Fond za razvoj i zapošljavanje RS	-	0,30%-1,80%
Fond stanovanja RS	-	0,30%-1,80%
Fond za razvoj istočnog dijela RS	-	0,30%-1,80%

Niže kamatne stope na kredite preko jedne godine za fizička lica od 2,99% i pravna lica od 4,85% odnose se na plasirane kredite iz sredstava IRB-a.

Banka je izložena raznim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.6. Tržišni rizik (nastavak)****30.6.2. Kamatni rizik (nastavak)**

Naredna tabela prikazuje pregled kamatonosne i nekamatonosne aktive i pasive, sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine i 31. decembra 2019. godine:

	Kamatonosno	Nekamato-nosno	(U hiljadama BAM)	
			31. decembar 2020.	Ukupno
Monetarna aktiva				
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	46.352	53.471	99.823	
Sredstva kod drugih banaka	-	14.276	14.276	
Hartije od vrijednosti	35.468	471	35.939	
Krediti plasirani komitentima	347.924	-	347.924	
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	7.291	7.291	
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	7.721	7.721	
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	195	5.130	5.325	
Ukupno monetarna aktiva	429.939	88.360	518.299	
Monetarna pasiva				
Depoziti komitenata	328.431	63.692	392.123	
Primljeni krediti	37.468	44	37.512	
Subordinirani dug	6.845	119	6.964	
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	8.006	-	8.006	
Ostala pasiva	-	3.810	3.810	
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	797	797	
Ukupno monetarna pasiva	380.750	68.462	449.212	

	Kamatonosno	Nekamato-nosno	(U hiljadama BAM)	
			31. decembar 2019.	Ukupno
Monetarna aktiva				
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	51.681	49.761	101.442	
Sredstva kod drugih banaka	-	5.105	5.105	
Plasmani drugim banaka	2.992	-	2.992	
Hartije od vrijednosti	30.733	-	30.733	
Krediti plasirani komitentima	312.760	-	312.760	
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	7.190	7.190	
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	7.650	7.650	
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	1.635	4.252	5.887	
Ukupno monetarna aktiva	399.801	73.958	473.759	
Monetarna pasiva				
Depoziti komitenata	334.093	34.951	369.044	
Primljeni krediti	17.836	-	17.836	
Subordinirani dug	6.956	-	6.956	
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	7.808	-	7.808	
Ostala pasiva	-	4.198	4.198	
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	330	330	
Ukupno monetarna pasiva	366.693	39.479	406.172	

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.7. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik koji nastane kada Banka nije u mogućnosti da u potpunosti i bez odlaganja izvrši sve obaveze na dan dospijeća. Osnovni cilj upravljanja likvidnošću Banke jeste osigurati da Banka ima raspoloživa sredstava, koja uslovjavaju razumne troškove, kako bi izvršavala sve obaveze za očekivane i neočekivane fluktuacije u izvještaju o finansijskom položaju. Dodatno, proces upravljanja likvidnošću Banke treba da osigura da postoji dovoljno likvidnih sredstava za finansiranje razvoja kreditnog portfolija.

Strategija upravljanja likvidnošću Banke se sprovodi uspostavljanjem kontrole nad ročnom usklađenosti sredstava i izvora sredstava baziranoj na realnim i preciznim projekcijama novčanih priliva i odliva, redovnih i vanrednih, za različite vremenske periode.

Strategija upravljanja likvidnošću aktive obuhvata:

- nastojanje da se u aktivi drže likvidni oblici imovine koji bi se u slučaju veće izloženosti riziku likvidnosti mogli prodati na tržištu bez gubitaka (da u svakom momentu raspolaže sa dovoljnom količinom likvidnih sredstava za pokriće eventualnih obaveza);
- diverzifikacija ulaganja po klijentima, tržištima, privrednim granama i ročnosti plasmana.

Strategija za upravljanje pasivom u kontekstu likvidnosti obuhvata:

- nastojanje da se obezbijedi stabilnost depozita uz što veće učešće depozita sa dužim rokovima dospijeća,
- maksimalna diverzifikacija izvora sredstava po dospijeću, stabilnosti, porijeklu, tržištu i instrumentima,
- naročita pažnja prema velikim depozitima,
- obezbjeđenje aranžmana sa domaćim i stranim bankama o uzajamnom pružanju međubankarskih kredita za likvidnost kako bi se u slučaju viškova likvidnosti sredstava plasirala uz odgovarajuću kamatnu stopu, odnosno u slučaju nedostatka sredstava za likvidnost ona obezbjeđivala pod povoljnim uslovima.

Primarni izvori sredstava su lokalni depoziti do kojih Banka dolazi adekvatnom depozitnom politikom i politikom kamatnih stopa.

Za donošenje, potpunost i sprovođenje Programa za upravljanje rizikom likvidnosti odgovoran je Nadzorni odbor Banke i Uprava Banke.

Za svakodnevno praćenje dnevne likvidnosti Banke zadužen je rukovodilac Sektora sredstava i transakcionih poslova i Komisija za likvidnost, za praćenje kratkoročne likvidnosti Komisija za likvidnost, a za praćenje dugoročne likvidnosti ALCO odbor (Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke).

Odgovorna lica u Banci:

- prate poziciju likvidnosti i kompoziciju dospijeća aktive i pasive,
- obavljaju operativno upravljanje likvidnim sredstvima na dnevnoj osnovi,
- upoređuju pozicije sa projektovanom pozicijom kako bi se utvrdili trendovi u pozicijama likvidnosti i poduzele korektivne mјere da bi pozicija likvidnosti i nesklad u dospijeću bili u skladu sa zakonom i limitima koje je odredio Nadzorni odbor Banke.

Naredna tabela prikazuje GAP analizu sredstava i obaveza prema odgovarajućoj dospjelosti na osnovu preostalog perioda do ugovorenog datuma dospijeća, kroz usklađenost potraživanja i obaveza po periodima dospijeća, u skladu sa regulativom ABRS.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.7. Rizik likvidnosti (nastavak)**

31. decembra 2020. godine	Do	Od	Od	(U hiljadama BAM)	
	mjesec Dana	1 do 3 mjeseca	3 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
AKTIVA					
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	99.823	-	-	-	99.823
Sredstva kod drugih banaka	14.276	-	-	-	14.276
Hartije od vrijednosti	-	-	-	35.939	35.939
Krediti plasirani komitentima	12.330	25.788	94.272	215.534	347.924
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	-	-	7.291	7.291
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	7.721	7.721
Ostala aktiva	1.571	518	8	3.228	5.325
Ukupna aktiva	128.000	26.306	94.280	269.713	518.299

31. decembra 2020. godine	Do	Od	Od	(U hiljadama BAM)	
	mjesec Dana	1 do 3 mjeseca	3 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
PASIVA					
Depoziti	91.222	32.240	130.484	138.177	392.123
Obaveze po uzetim kreditima	240	508	21.624	15.140	37.512
Subordinirani dugovi	119	-	6.845	-	6.964
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	-	1.273	6.733	8.006
Ostala pasiva	1.863	521	286	1.140	3.810
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	-	-	797	797
Ukupna pasiva	93.444	33.269	160.512	161.987	449.212
Ročna usklađenost	34.556	(6.963)	(66.232)	107.726	69.087

31. decembra 2019. godine	Do	Od	Od	(U hiljadama BAM)	
	mjesec Dana	1 do 3 mjeseca	3 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
AKTIVA					
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	101.442	-	-	-	101.442
Sredstva kod drugih banaka	5.105	-	-	-	5.105
Plasmani drugim bankama	-	-	2.992	-	2.992
Hartije od vrijednosti	30.733	-	-	-	30.733
Krediti plasirani komitentima	14.247	22.012	97.274	179.227	312.760
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	-	-	7.190	7.190
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	7.650	7.650
Ostala aktiva	5.003	276	579	29	5.887
Ukupna aktiva	156.530	22.288	100.845	194.096	473.759

31. decembra 2019. godine	Do	Od	Od	(U hiljadama BAM)	
	mjesec Dana	1 do 3 mjeseca	3 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
PASIVA					
Depoziti	83.773	24.712	101.696	158.863	369.044
Obaveze po uzetim kreditima	194	380	1.746	15.516	17.836
Subordinirani dugovi	-	111	-	6.845	6.956
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	-	1.547	6.261	7.808
Ostala pasiva	2.402	252	630	914	4.198
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	-	-	330	330
Ukupna pasiva	86.369	25.455	105.619	188.729	406.172
Ročna usklađenost	70.161	(3.167)	(4.774)	5.367	67.587

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

30.8. Operativni rizik

Upravljanje operativnim rizikom je važan dio poslovanja Banke, koji obezbjeđuje minimiziranje nepovoljnih efekata na zarade i kapital Banke. Upravljanje operativnim rizicima podrazumijeva:

- formiranje mreže staratelja i izvjestilaca operativnih rizika po sektorima i službama, koji su zaduženi za izvođenje aktivnosti na području upravljanja operativnim rizicima,
- vođenje evidencije o nastalim štetnim događajima,
- identifikaciju i ocjenjivanje operativnih rizika na svim procesima, te usvajanje mjera za smanjenje rizika,
- redovno izvještavanje o nastalim štetama i detaljnog sagledavanju identifikovanih rizika po procesima,
- praćenje izvođenja predloženih mjera sagledavanja operativnih rizika.

Upravljanje operativnim rizikom se vrši na osnovu:

- praćenja nastalih štetnih događaja iz djelokruga operativnih rizika,
- identifikacije rizika po procesima u Banci,
- mjerena značajnih rizika,
- kontinuirane kontrole i praćenja operativnih rizika,
- formiranja iznosa minimalnog adekvatnog kapitala.

Praćenje nastalih štetnih događaja iz djelokruga operativnih rizika daje istorijski pregled o veličini i vrsti realizovanih operativnih rizika i odvija se u skladu sa Procedurama i uputstvom za evidentiranje štetnih događaja.

Upravljanje operativnim rizicima se sastoje od sljedećih aktivnosti:

- identifikacija postojećih izvora operativnih rizika i izvora koji mogu nastati uvođenjem novih proizvoda, sistema i aktivnosti,
- mjerjenje operativnih rizika tačnom i pravovremenom procjenom tog rizika,
- kontinuirana kontrola operativnih rizika koja obezbjeđuje njegovo održavanje do nivoa koji je prihvatljiv za rizični profil Banke, njegovo smanjenje i suočenje na najmanju moguću mjeru,
- kontinuirano praćenje operativnih rizika analizom stanja, promjena i trendova izloženosti Banke tom riziku,
- formiranje iznosa minimalnog kapitala za zaštitu od nastanka gubitka po osnovu operativnog rizika- MAKOR,
- jasno definisana ovlaštenja i linije odgovornosti u procesu preuzimanja i upravljanja operativnim rizicima,
- sistem kojim se obezbjeđuje da se svi radnici Banke upoznaju sa svojim obavezama u procesu upravljanja operativnim rizikom,
- sistem za redovno izvještavanje Nadzornog odbora i Uprave Banke o funkcionisanju sistema za upravljanje operativnim rizikom,
- obavezu periodičnog preispitivanja kao i obavezu Nadzornog odbora Banke da najmanje jednom godišnje vrši analizu i ocjenu adekvatnosti uspostavljenog sistema za upravljanje operativnim rizikom Banke.

30.9. Upravljanje kapitalom

Kapital predstavlja rijedak ekonomski resurs i upravljanje kapitalom čini jednu od najvažnijih komponenata opreznog, efikasnog i strateškog planiranja i upravljanja Bankom. Politika upravljanja kapitalom obuhvata obezbjeđenje i održavanje kvantiteta i kvaliteta kapitala najmanje na nivou minimalnih standarda iz Odluke o minimalnim standardima upravljanja kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti, odnosno, minimalni iznos osnivačkog kapitala i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15 miliona BAM. Kapital Banke u skladu sa Odlukom čine iznosi osnovnog (Tier 1), dopunskog (Tier 2), a neto kapital čini iznos kapitala umanjen za odbitne stavke.

Politike Banke za obezbjeđenje kvantiteta i kvaliteta kapitala Banke obuhvataju:

- u pogledu sastava i profila akcionara, akcenat je na akcionare iz oblasti bankarstva, mikrokreditiranja, finansijskog investiranja, preduzeća iz oblasti privrede, te fizička lica,
- politiku više vrsta instrumenata kapitala posebno u osnovnom i dopunskom kapitalu, te smanjenje ili izbjegavanje odbitnih stavki kapitala Banke,
- u pogledu rasporeda ostvarene dobiti, u skladu sa propisima, povećanje ukupnog kapitala Banke,
- u pogledu visine adekvatnosti kapitala, kada ista padne ispod 15%, Banka preduzima aktivnosti na poboljšanju iste putem raspisivanja nove emisije, povećanja dopunskog kapitala uz davanje prioriteta restrukturiranju nekvalitetne aktive, otpisu trajnih obaveza, uzimanju subordiniranih dugova.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**30.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Procedure za stalno praćenje stanja se obezbeđuju kroz:

- vođenje ažurnih knjigovodstvenih evidencija,
- praćenja stanja kapitala po kvantitetu, kvalitetu i strukturi,
- praćenjem i analizom stavki bilansa i vanbilansnih kreditnih ekvivalenta,
- izvještavanjem o nastalim promjenama u kapitalu i promjenama koje mogu značajno negativno uticati na adekvatnost kapitala,
- predlaganjem mjera koje je neophodno preduzeti u cilju obezbeđenja strukture kvantiteta i kvaliteta kapitala,
- planiranje kapitala u smislu predviđanja budućih potreba Banke za kapitalom.

Banka je u obavezi da održava adekvatnost kapitala minimalno 12%, a rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i izvještaj u propisanoj formi, na kvartalnoj osnovi, dostavlja ABRS.

Na dan 31. decembra 2020. godine svi pokazelji kapitala Banke su u saglasnosti sa propisanim:

	Na dan	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Redovni osnovni kapital	64.501	61.354
Dopunski kapital	6.272	7.285
Regulatorni kapital	70.773	68.639
Ukupan iznos izloženosti riziku	360.215	347.059
% adekvatnosti osnovnog kapitala	17,91%	17,68%
% adekvatnosti regulatornog kapitala	19,65%	19,78%

Regulativom je definisano da se u regulatorni kapital priznaje zadržana dobit, a odlukom Skupštine akcionara akumulirana neraspoređena dobit iz 2019. godine je u 2020. godini raspoređena na zadržanu dobit, zakonske rezerve i pokriće efekta nastalog primjenom Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo Republike Srbije, što je uticalo na smanjenje stope adekvatnosti regulatornog kapitala u odnosu na 2019. godinu.

31. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG PERIODA

S obzirom na očekivani uticaj i posljedice uzrokovane pandemijom Coronavirusa na globalnu privredu, Banka procjenjuje da će iste imati uticaj i na poslovanje Banke. Trenutno nije moguće procjeniti uticaj širenja Korona virusa (COVID – 19) i njegove posljedice na finansijski položaj i poslovanje Banke. U narednom periodu Banka će pratiti i postupati u skladu sa svim zakonskim i regulatornim odlukama, vezano za implementaciju mjera uslijed pandemije Coronavirusa (COVID – 19).

32. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primjenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2020. i 31. decembra 2019. godine, za sljedeće značajnije valute iznosi:

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019..
USD	1,5926	1,7480
CHF	1,8014	1,7991
EUR	1,9558	1,9558